

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

VLADIMIR GUȚU • TAMARA CAZACU

LUCI, SOARE, LUCI...

*Manual de limba română
pentru clasa a II-a a școlii
cu predare în limba rusă*

Ediția a doua, revăzută și completată



Chișinău – 2015

CZU 811.135.1'243(075.2)

G 98

Manualul a fost aprobat spre editare prin Ordinul nr. 399 din 25 mai 2015
al Ministrului Educației al Republicii Moldova.

Manualul este elaborat conform Curriculumului disciplinar
și editat din resursele financiare ale Ministerului Educației.
Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin editurii Lumina.

Comisia de evaluare:

Emma Agachi – profesoară, grad didactic superior, LT „A. Pușkin”, mun. Bălți;

Emilia Furtuna – profesoară, grad didactic superior, LT „D. Cantemir”, mun. Bălți;

Mariana Sava – profesoară, grad didactic superior, LT „Olimp”, mun. Chișinău.

SEMNE CONVENȚIONALE



Ascultăm!



Citim!



Întrebări



Bravo!
Bravissimo!



Conversăm!



Concurs!



Consoană



Vocală

Școala/Liceul				
Manualul nr.				
Anul de folosire	Numele și prenumele elevului care a primit manualul	Anul școlar	Aspectul manualului	
			la primire	la returnare

Profesorul trebuie să controleze dacă numele elevului este scris corect.

Elevul nu trebuie să facă note pe pagini.

Profesorul va aprecia starea manualului (la primire și la returnare) cu termenii: nouă, bună, îngrijită, nesatisfăcătoare, proastă.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Guțu, Vladimir

Luci, soare, luci...: Man. de limbă română pentru clasa a 2-a a școlii cu predare în limba rusă / Vladimir Guțu, Tamara Cazacu; comisia de evaluare: Emma Agachi [et al.]; Min. Educației al Rep. Moldova. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Chișinău: Lumina, 2015 (F.E.-P., Tipogr. Centrală) – 128 pag.

7400 ex.

ISBN 978-9975-65-386-2.

811.135.1'243(075.2)

G 98

© Editura Lumina, 2015

© Vladimir Guțu, Tamara Cazacu, 2015

© Igor Hmelnițchi, Alexandru Popovici, 2015

RE, LUCI...

- Ascultăm și vorbim românește
- Învățăm a citi și a scrie
- Să comunicăm în limba română!
- A fost odată...

*O țară, o casă, un grai –
Atîț mi-e de-ajuns pentru trai:
O țară, o casă, un grai.*

*Dar nu orice țară frumoasă,
Ci țara în care-s acasă.*

.....
*O țară, o casă, un grai –
Atîț mi-e de-ajuns pentru trai.*

(Vasile Romanciuc)



Ascultăm

• și vorbim românește

Cine sînt eu?



Moldova mea

LUCI, SOA



RE, LUCL...



Familia

LUCI, SOA

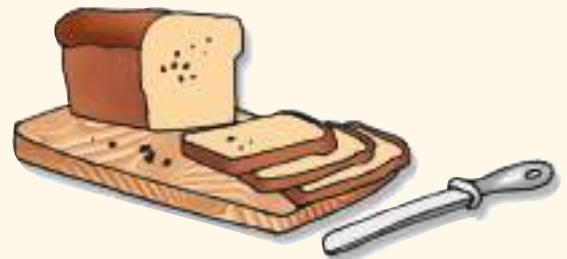


RE, LUCI...



Vesela. Alimentele

LUCL, SOA



RE, LUCI...



Școala

LUCL, SOA

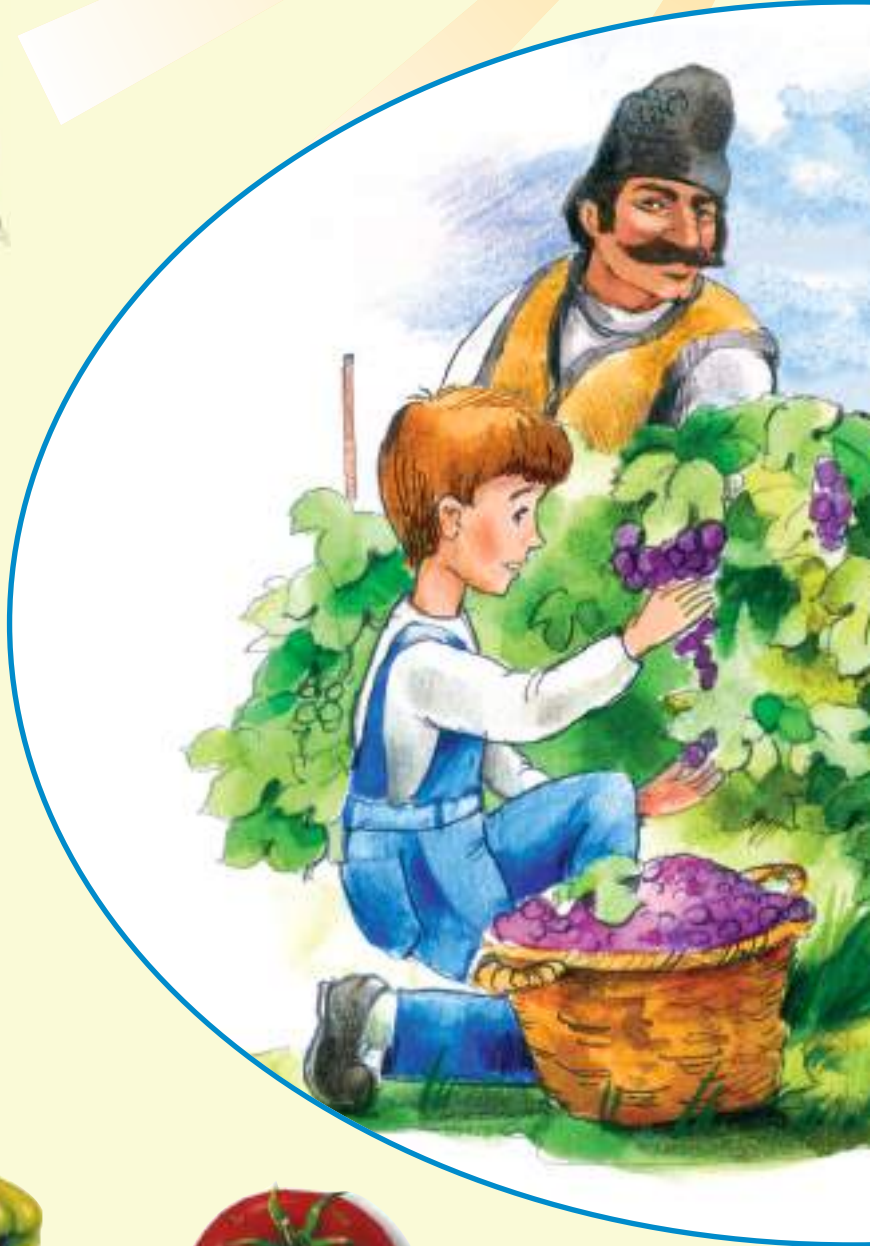


RE, LUCI...



Toamna

LUCI, SOA



RE, LUCI...



Iarna, primăvara, vara

LUCE, SOARE



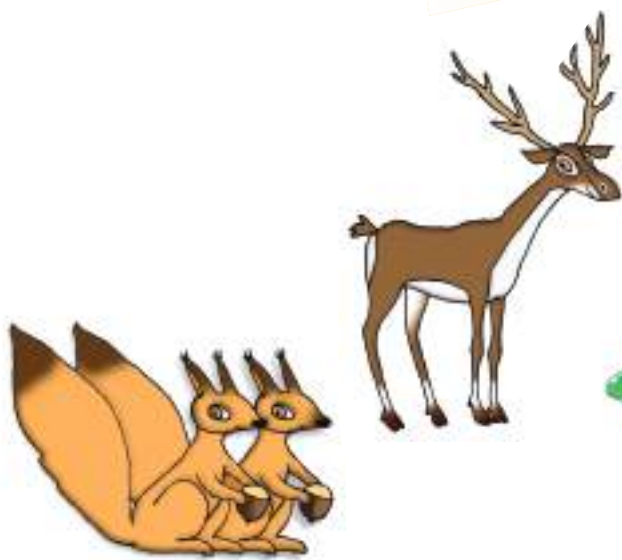
RE, LUCI...

Vreau să fiu sănătos!



Animalele sălbatice

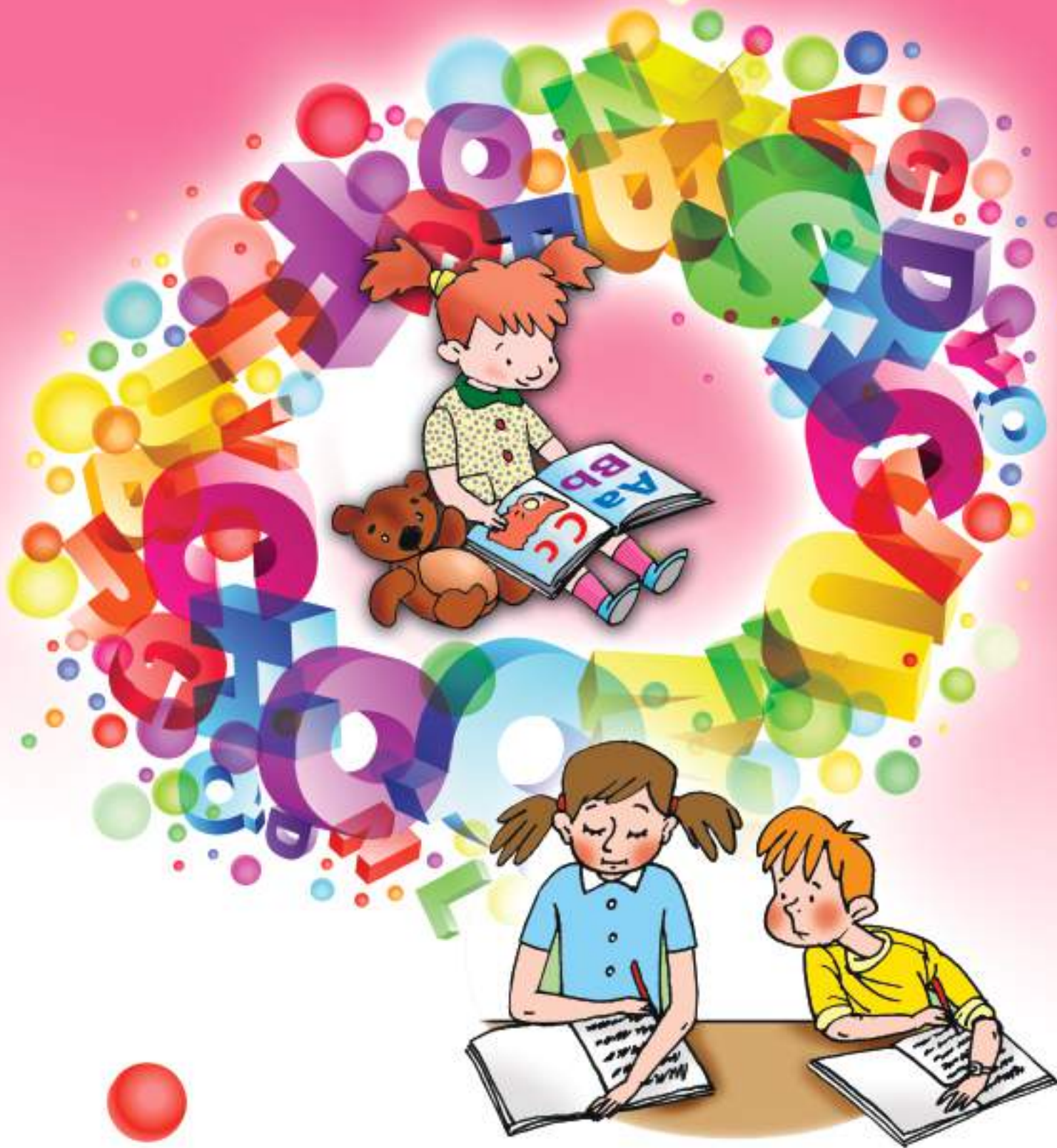
LUCI, SOA





Animalele domestice

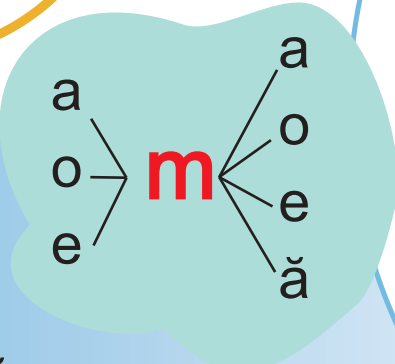




Învățăm a citi și a scrie

Ariciul și mérele

[e] [ïe] [ï,ë]+a [o] [m] [a] [ă]



ma

m • a

ma • mă

am • ăm

ma-ma • mămă



Aa Oo Ee

Mm

Om ea

mamă Ema



mă

me e



Ucl...



● Áre áce,
dar nu
coáse.

Aa

Mm

Ăă

Ee

Oo



● Íntre frúnze dóuă mére
Stáu la úmbră cu plăcére.
(Nicoláe Esinéncu)

a m
ă
e
o



Brávo!



o m e

Máma á e mǎ.

Éma a e două mé e.

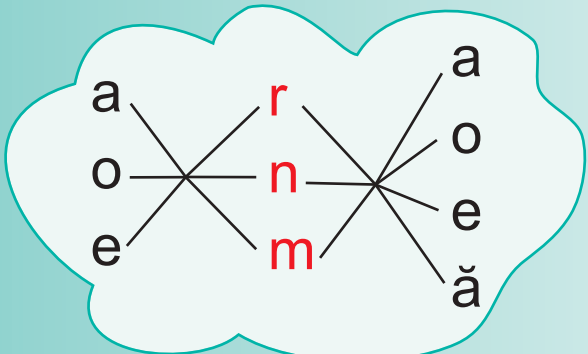


Am



Míca croitoreásă

[r] [n] [â]



ma • ma
ra • ma
nor • mă



ă n e



n o ă

r ă

ránă măr román mére

Róma máre ráma áer

Nóna áre mére. Măr e n.

Nn

Rr

Nor Ránă



Rr



Nn

a o e â ă



Rácul

Rácul éste croitor,
Méşter bun şi silitór.
Cóáse fúste la rătúşte,
Băsmălúte la broscúte.

(Grigóre Viéru)

a m

ă r

â n

e

o

Brávo!



Dialogheáză !

- Óána e máre?
- a. E máre.

-
- Ána e máre?
 - N. Ána e mă.



Ána e máre.
E óra 9.00.

Róma e máre.
Óána áre mére.

[oã]



r
m
n

oa



o a



o m o a n e

Moară

noã

Oana

Ána áre o ma□óñă.

Máreã e máre. E Máreã Néa□rã.

E □óãre. Róma e □a máre.

Mar□a: – Óãna, □ã

Óãna: – ..., □ã

Ucl...



a	m
ă	r
â	n
e	
o	

r e



o a r e

E am o óare.

óarea é e r móa ă.

Brávo!

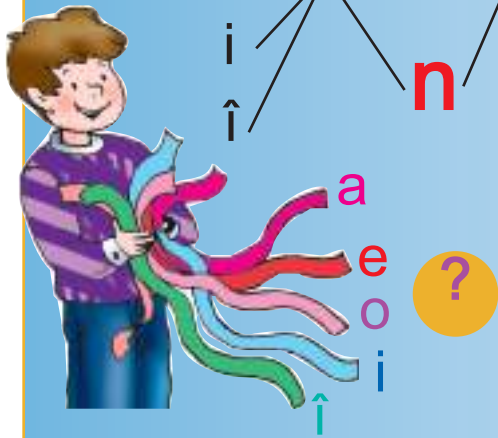
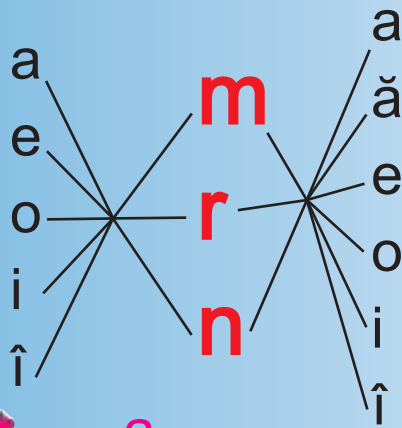


Mică, mică
cît un ôu de rîndunică,
cíne va ghicí, a lûi va fi.

Cînd el zîmbéște, toátă
lúmea se-ncălzéște.

Ne odihním

ii i i





m î n ă



r i i i i

lón Nína Róman María

lón áre o  .

Mirón áre un  .

Îi inimă

Îi mină, mîni



m e r i



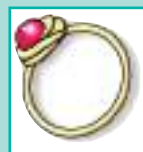
Máma áre un i o .
Lón ri í ă mína.

E e în a ă.

Mirón e a máre.

Máreâ e máre.

li



î î



â n e ă m o



Greierășul

Cîntă-un greier din aripă.

– Greierăș, nu țîrîi,

Máma s-a culcăt pe-o clîpă

Și o póți trezí, cri-cri.

Greierășul fără cásă:

– Úite, nu mái țîrîi, jur,

Dar și frúnză să nu cádă,

De ce cåde eâ, zur, zur?!

(Grigóre Viéru)

a m

ă r

â n

e

o

i

î

Brávo!

Cum e coréct ?



méri?

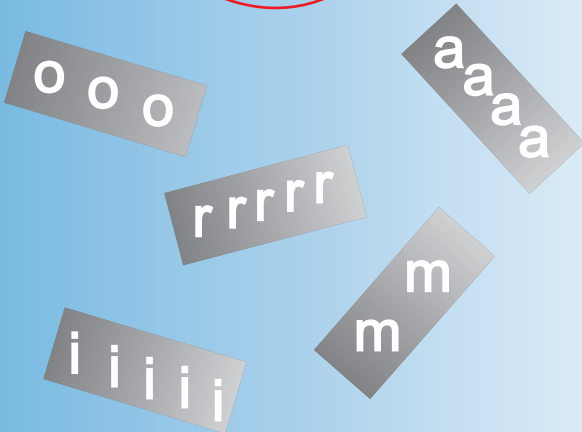
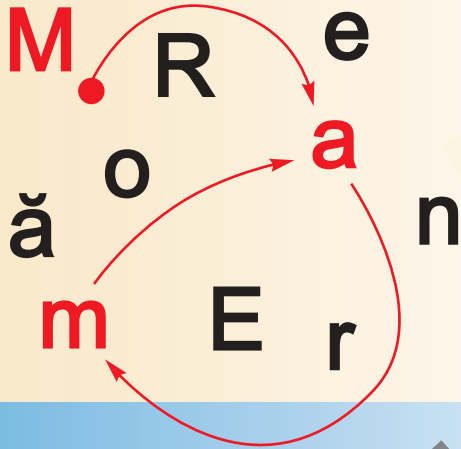


miére?



mére?

Máma și mérele



m i n e

r i ă

n o r i

Rí□□a e nó□ă.

Nórma áre o mín□e.

Mín□eá e □r□móá□ă.

În□□e□á□a e ré□e, □ar

□□□óá□ă.



RE, LUCI...



a m
ă r
â n
e
o
i
î

A venit din crîng un cuc
La ciocănitóare-n nuc:
– Iâ vézi tu, ciocănitóare,
Céasul méu ce áre óare?

Tic-tac, tic-tac,
Zíua, nóaptea eû nu tac,
Mítitel, ími páre bine,
Se iâ lúmea dúpă míne.

(Grigóre Viéru)



r n e

Máma: Mirón, iâ mére.

Mirón: ..., máma.

Máma: □ă □ré□□i máre!

– .?.

– E óra 2.00.

– ...

Brávo!

Completeáză !



ár□ă

rá□ă

nó□i

mí□ă

mă□

áe□

R

N

?

M

Cápra cu trei iezi

ia

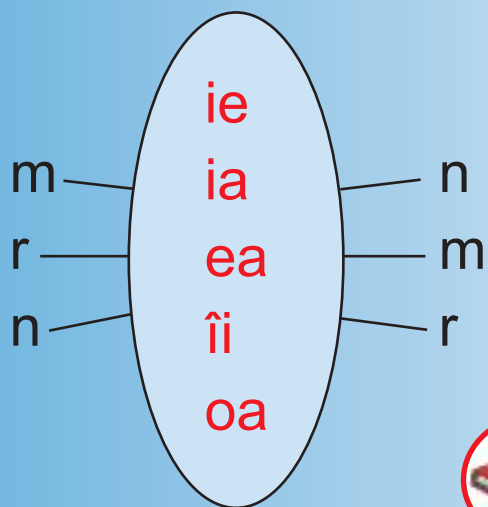


ie



ie

îi



miere
iarnă
oaië

mîna
mère
máre

Máia
máma méa
minér

Mine iarnă

miere

È mama mea.



– □rei iar□ă?



– ...

Íe□□□ mănîn□ă iar□ă.



Ión □réán□ă



- Êu sînt lup.
- Êu sînt ied.
- Êu mă duc...
- Êu nu te cred...

(Constantín Dragomír)

a m

ă r

â n

e

o

i

î



Brávo!

Cum e coréct ?



ie□ ? e□

Maríeâ ? María

miére ? mére



Íár□a e □ér□e.

Miéreâ e □óñă.

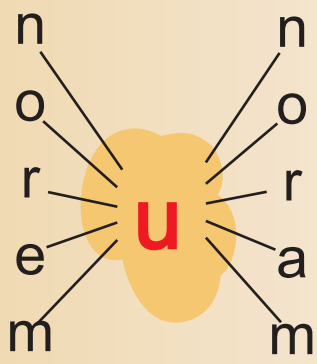
Miéreâ nu e á□ră, e

Máia áre máma.

E□ am 8 áni.

Pescárul

[u]



ura
 un • nu
 um • mu
 ur • ru



i n u r ă a ū r

núme număr urá nōu
 nímeni úmăr nor óuă
 Róman áre nōuă ani.
 An réi áre oi ani.
 Númeru eu e: 29-19-09.



Uu A-a-u!
Umăr unu

RE, LUCI...



Uu ă I m

e

o

r

n



Pátru fráți într-un
cojóc îmbracăți.



Íedul

– Mámă, când vói crește
 máre,
Nu mă láud – o să vézi:
Am să ápăr orișicáre
Cápră cu trei íezi!

(Constantín Dragomír)



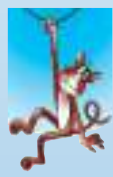
a	m
ă	r
â	n
e	
o	
i	
î	
u	

Brávo!

Cum e coréct ?



Un ? o



u r n i ă

Ní□u mănín□ă o nú□ă.
– Ní□u, mâi îa o nú□ă.
– Urá! Mâi am o nú□ă!



La circ



c

ce



ci



c



ci



ce



5

c r ă c i u n

c i n c i

cár-ne
cárne

co-cór
cocór

cré-mă
crémă

cióa-ră
cióară

crúce
Crăciún
crái

céai
cínă
cerámică

crític
ciòc
ciòc-ciòc!

C c

cicoare

mică



La circ

La circ, la Chişinău,
Ce bine m-am distrát,
De-un lucrú-mi páre rău –
Că nu-s un leû dresát.

Am fost la Chişinău
La círcul cel frumós:
De-un lucrú-mi páre rău –
Că nu-s un clovn hăzós.

(Pétru Căráre)

[k] [č]+a [če] [či]



a	m
ă	r
â	n
e	c
o	
i	
î	
u	



c r e i o n

c e r c

María e □a cinemá.

Cíne áre céai?

Eu am cínci cri□an□éme.

Rícu áre un cêa□.

Céa□u□ e mic.



Brávo!

Ştii?

cerc – cércuri

stilóu – ...

cec – ...

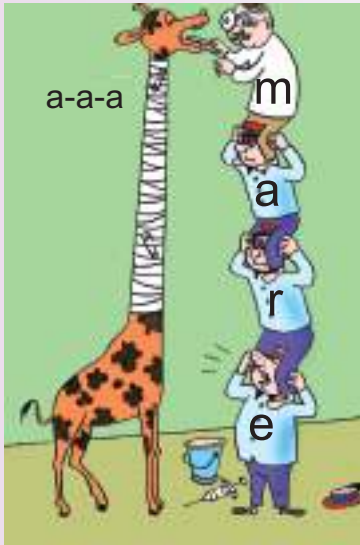
méci – ...

coş – ...

... – ...



La recreație



- circ
- ca • nă
 - ma • mă
 - rac • mac
 - mare • n-are



ciocară cremă

miau - miau!

Moy-moy...

rá-nă	rá-mă	cá-nă
ránă	rámă	cánă
crémă	circ	macará
cíne	cerc	márcă
ce	rac	ármă
cióară	céai	cerámică

RE, LUCI...



Cioara și úrsul

Cioara: Tot te-aúd că
móri și móri!

Da tu úmbli dúpă flóri.

Úrsul: Îa să-mi spúi,

că șezi pe cracă:

Nu se véde vrêo prisacă?

(Constantín Dragomír)

Cioara e néa□ră.

Ea áre crémă.

Créma e á□□ă.

a m

ă r

â n

e c

o

i

î

u



Brávo!

Mírcéa: Rícu, êu iáu cércu□.

Rícu: Êu iáu mín□ea.

Mírcéa: ...



ia

?

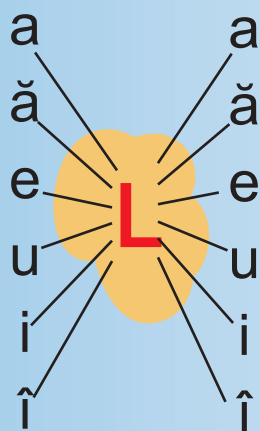
iau



Călușul

LUCI, SOA

[l]



- lac 1 cal
- leu 2 loc
- mal 3 miel
- lúni 4 lúnă



Ll
 loc leu
 lac luni
 leac cal



lăcrimă



lăcrămioare

- lúnă lac leu lucr
- lúni loc lămíie línie

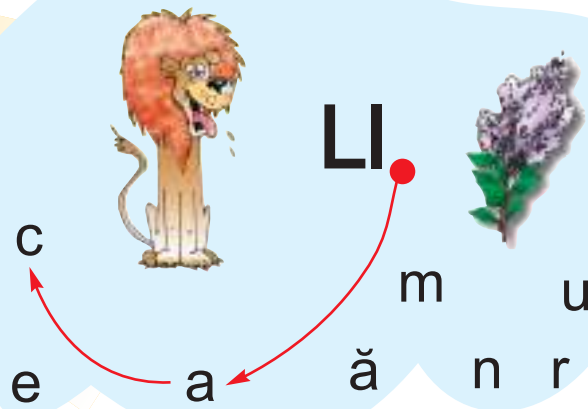


Lícu: Un léu!
Alína: Aoleû-u-u!
...

Lucíca cu Eléna
□e úi□ă la lúnă.



– Lúna e máre?
– Lúna e máre.
– ...



a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	
î	
u	

Am fost la menajeríe
Şi văd fiáre – la vreô mie.

.....
Mă aprópii de o cúşcă,
Stă în eá un léu grozáv,
Îi vîr mína –
Nu mi-o múşcă,
Ci mi-o îa la lins, de praf...


(Pétru Căráre)

Brávo!

Alége !



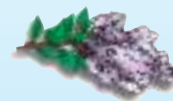
● Á□i e ... (lúni? lúnă), iar
mîine e ... (már□i? mar□ie).

● Liliácul ... (1? 2) máníncă 

1



2



● Léul (1? 2) áre cóa□a lún□ă.

1

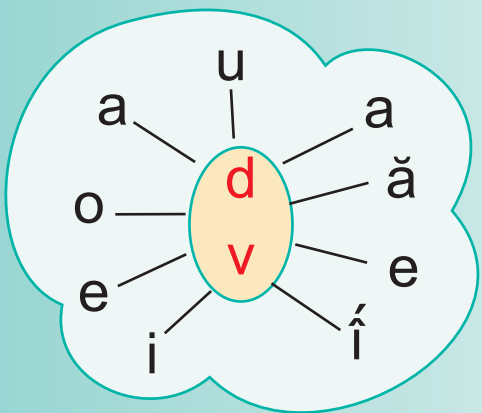


2



În pădure

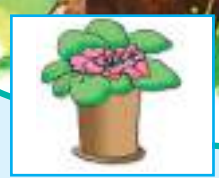
[d] [v]



- vîne 1 vára
- îată 2 códrul
- vreău 3 dúlciuri
- núcă 4 vérde
- Dínu 5 dóarme



vioară

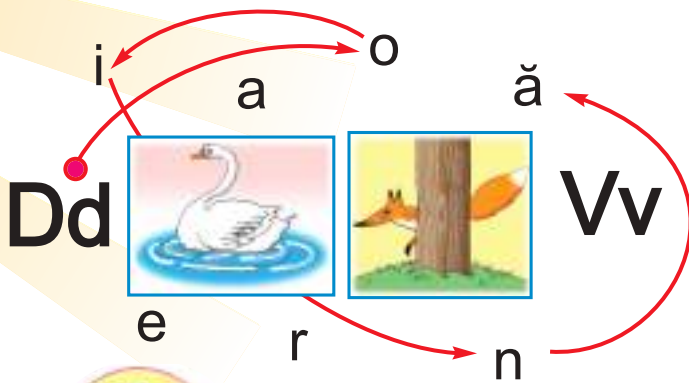


vioréa

dóare	vără	vói
rîde	vérde	nói
vîne	vreău	dói

Eléna vréa dúlciuri.
 Víca véde un îed.
 Dóru dóarme e diván.

D d V v
doare codru
rîde vreău



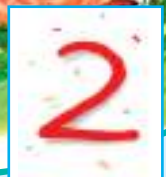
a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	



Îedul vesel

- Îedule, de unde vii?
- Vin din cόδru, drάgi copii.
- Ce-ai fάcút în cόδrul des?
- Nίste cόarne am alés.
- Dă-ne, iedule, și nouă,
- Că tu ai de-acúma dóuă...

(Vasίle Romanciúc)



dói

diván

Dínu cín ă o dóină.
Véra áre un diván.



Brávo!



? Dói ?
? Dóuă ?

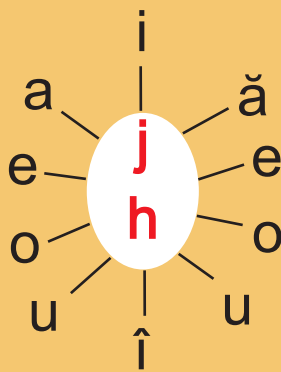
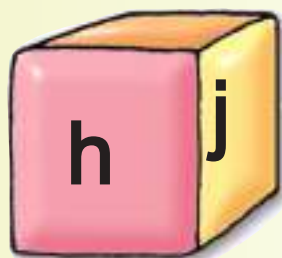


- Rádu, de unde vii ?
- Am cum ărá lóri vii.
- Ne dái i nóuă?
- Nu, am númái nóuă.
- ...



La hóră

[h] [j]



- Hâi la
- joc
 - jóacă
 - hóră
 - máre
 - Hória
 - Cahúl



havú□

hár□ă

jucării

cojóc

lójă

jói

hóră

hárníc

miráj

háine

joc

Jj Hh
joi cojoc
harnic haine

RE, LUCI...



María este hárnică.

Hória e în joc.

Nicoláe vîne jõi de la máre.

v r a c
 n
Jj
 m ă
 o i d e



Hh

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h



- María, hâi la joc!
- Cu □lăcere, Hória.
- E máre hóra?
- E máre...



Brávo!



Ghíci !



Hárnică ca o ...

Cíne ne spúne povéști?

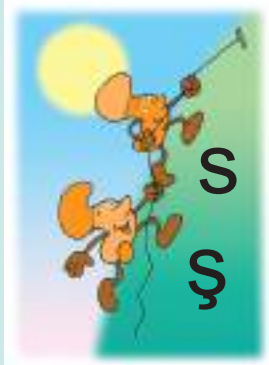
...

(Grigóre Viéru)



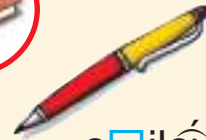
Mă gătesc de școală

[s] [ș]



urs

suc



ca ● să	masă ● căsă
ma ● să	soare ● școală
șa ● se	sus ● sânie
coa ● se	Sându ● scrie

s□ilou

urs

școală

veselă

jos

scóală

veselă

sus

suc

căsă

scrie

șoséa

masă

salám



Ș□é□an

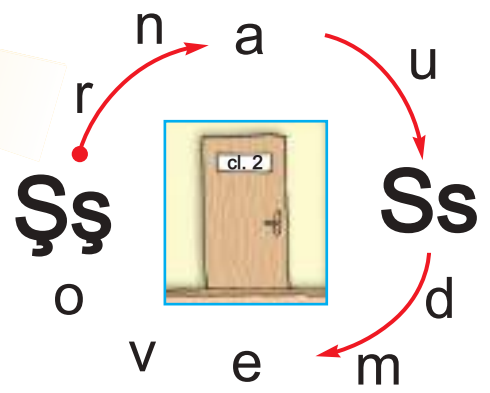
cel Máre

Ș ș

soare mare

mașină nouă

RE, LUCI...



Aricioaica-n umbra florii
 Își grijește ariciorii,
 Îi tot spală de cu zori
 Pe botic și ochișori.
 Doar pe spate, doar pe spate
 Să-i grijească nu mai poate.
 Ariciorii, așadar,
 Stau cu spatele murdar.



(Grigore Vieru)

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș



șerar

săun

șase

Sându e elév.
 El e hárnic.
 Hâi la școáľă.

Sánda sáre cóarda.
 Și úrsul sáre cóarda.
 Úrsul e vésel.



Brávo!

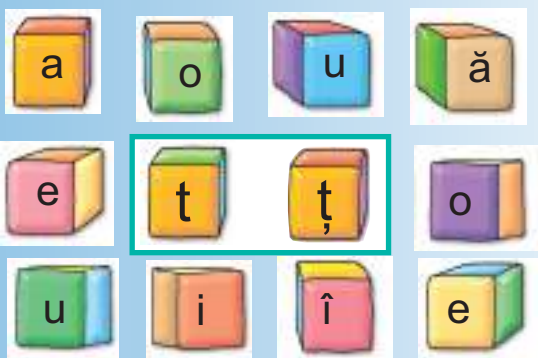
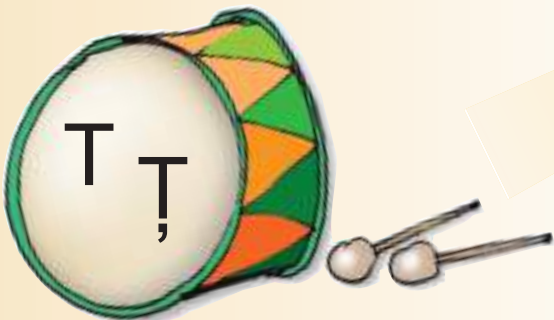


Táta e acásă.
 ?.. e acásă.
 Sóra e acásă.
 Șăm la másă.

(Grigore Viéru)

Gospodínele

[t] [ṭ]



ta • ta
 toam • nă
 ca • iet
 tar • tă



cățel



tîru

Tt Tt
țară teatru
mulțumesc

táta
 tătícu



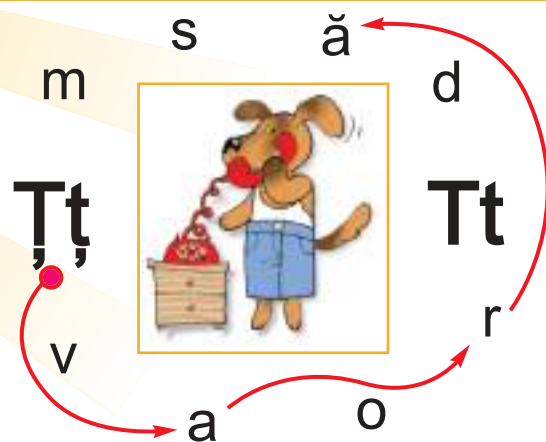
mulțumesc
 mulțumít

cîntă
 cîntec
 cîntăréț

RE, LUCI...



Săndúța e o mică
cîntăreăța. Cîntăreăța cîntă
un cîntec. Cîntecul este
minunăt. Oamenii ascultă
și a□láudă. Săndúța este
mulțumită. Ea are multe



Anúța táie áța.
Ce áre Anúța?
Ce táie éa?
Ce cóase Anúța?

Dimineáța le îmbrác,
Iarna vésel le dezbrác.
Cu ele mă încălzesc,
Déspre ce eu vă vorbesc?

(Háinele)

Brávo!

Reține!



s – ș

t – ț

Băiát frumós – băiėti frumóși.
băiát atént – ?
băiát curát – ?
băiát curiós – ?

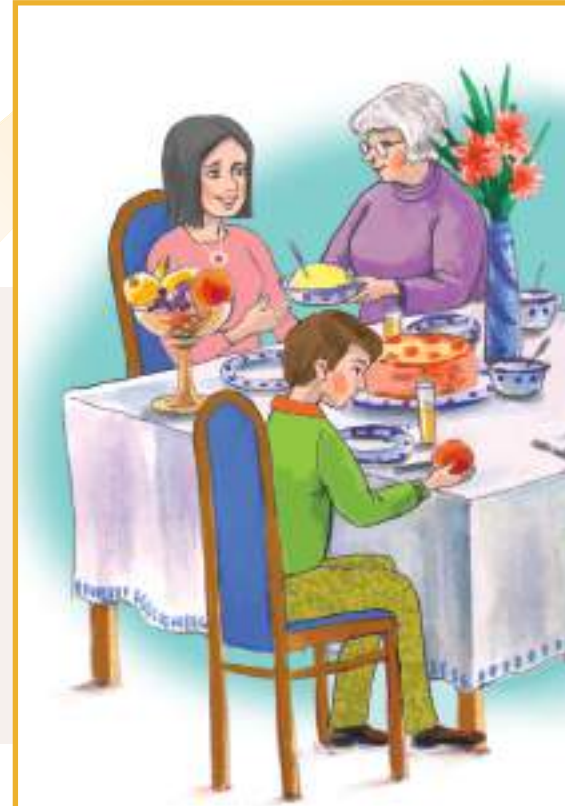
a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș
	t
	ț

Zíua de náștere

[z] [f]



Z a o ă i î e u
 za zo ză zi zî ze zu
 F fa fo fă fi fî fe fu



Zum-zum-zum,
 zum-zum-zum,
 Búnă zíua, zărzăr bun!

(□r. Viéru)



zi de náștere

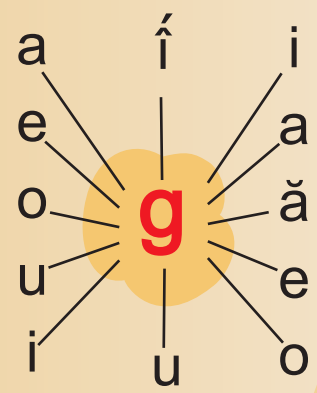
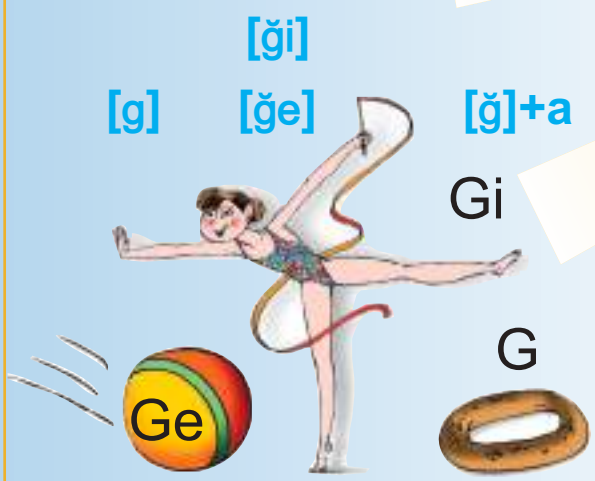
zi zéce

famílie

fráte	mámă
sórá	tátă
fátă	buníci
băiát	fiu
fiică	néne
tánti	mătúșă

Zz Ff familie
 zi de náștere

Prímăvara



- ri ● glă
- stri ● gă
- lin ● gură
- gea ● măn
- geaman ● tan



- gimnást
- gimnástică
- gimnázium
- gigánt
- giuvaier
- gingaş
- créngi

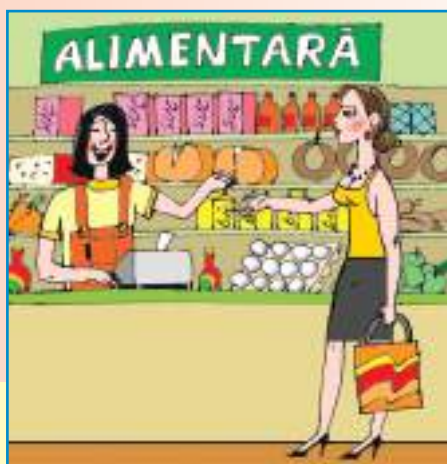
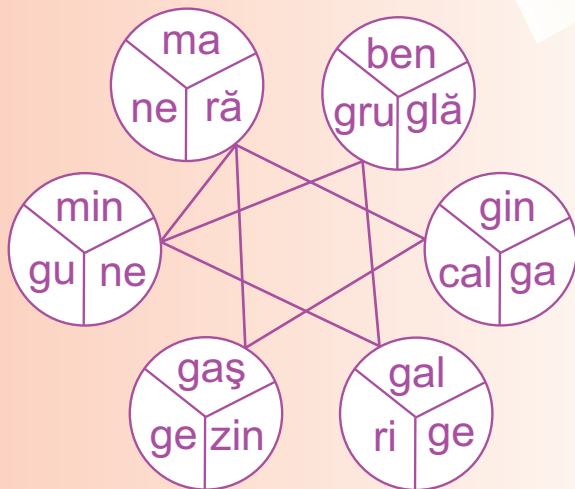
Bunicul e grădinár. Géorge máre învátă la facultáteá

Gg ge gi
steag şterge
gingaş geniu

Grîjile mámei

LUCI, SOA

Ge g gi



– Dóamnă, dá-mi cínci óuă de la găini négre, o rugă un om pe vînzătoáre.

Feméiá îl priví mirátă și zíse:

– Alégeți, dácă putéți.

Ómul a alés óuăle céle mái mári, a plătít și a plecát.

□ línge

ștérge

nínge

mérge

se gră□éște

ger

frig

frigurós

Germánia

geántă





Gíscă

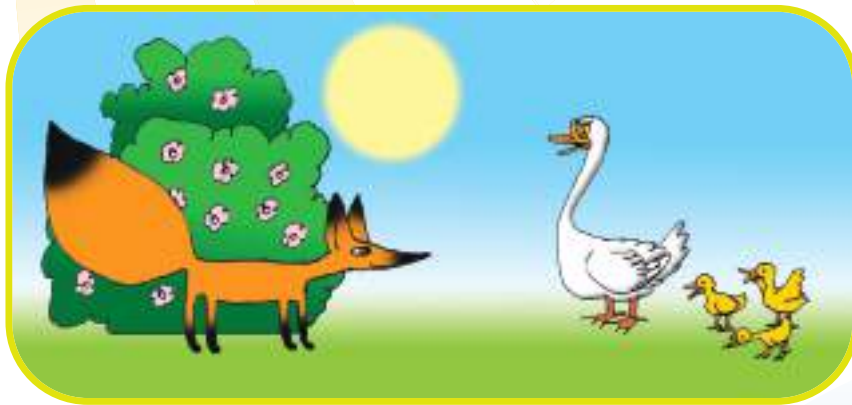
Gíscă, gíscă, ga-ga-ga,
Ce tot strígi, nu mîi strigá,
Că te-aúde vúlpea réa
Și-o să vînă să te iâ!

(Grigóre Viéru)



a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j

h
s
ș
t
ț
f
z
g
ge
gi



Brávo!



E séară. Gélu se spálă, se șterge cu ștergárul și se cúlcă.

- Noá□te □únă, Gélu! Somn ușór!
- Mulțumésc, mămă.
- Vísuri □lăcúte!



Tradú (în scris)!



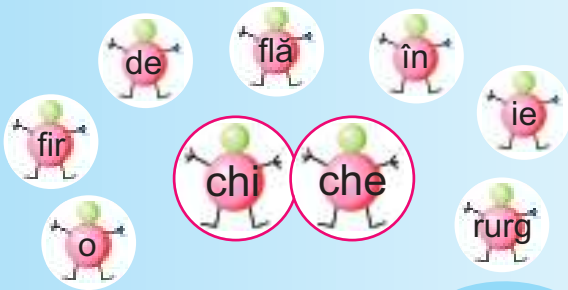
Мяч – ...
снежинка – ...
идёт снег – ...
мороз – ...
гусь – ...
У Родики есть книга
Иона Крянгэ.

Profesiile

[k'i]

[k'] + a, o, u

[k'e] [k'] + a



- Închide (ce?) $\left\{ \begin{array}{l} \text{óchiî} \\ \text{gúra} \\ \dots \end{array} \right.$
- Deschide (ce?) $\left\{ \begin{array}{l} \text{úşa} \\ \text{feréastra} \\ \dots \end{array} \right.$
- Cheltúieşte (ce?) $\left\{ \begin{array}{l} \text{báni} \\ \text{vréme} \\ \dots \end{array} \right.$



Únde nu ínră sóarele prin feréastră,
ínră médicul pe úşă.



óchi ochelári



croitór

chirúrg
chirurgíe

chitáră
chitaríst

*chi che chiflă cheie
chefir cheltuieste*

RE, LUCI...

Diagram illustrating the letters **Chi** and **che** with their constituent vowels and consonants:

- Chi** is formed by the vowels **i**, **e**, **o** and the consonant **t**.
- che** is formed by the vowels **e**, **o** and the consonants **t** and **ă**.

Additional letters shown in the diagram: **m**, **a**, **r**, **n**, **u**.

a	m	che
ă	r	chi
â	n	
e	c	
o	l	
i	d	
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	t	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	



Rébus



9,
o = ă

? □□□□□□□□

Brávo!



□uchét



chi□ríturi

La Chișinău

Mă numesc Chiril. Eu locuiesc în sáțul Chircăiești. Duminică eū am fost cu fratele mâi máre la Chișinău. La Chișinău am văzút □iáța Mării Adunări Naționale, monuméntul lúí Ștéfan cel Máre. Am mers și la circ. Mi-áu □lácút mult úrșii și elefánții.



Tánti Felícia

Dochíța

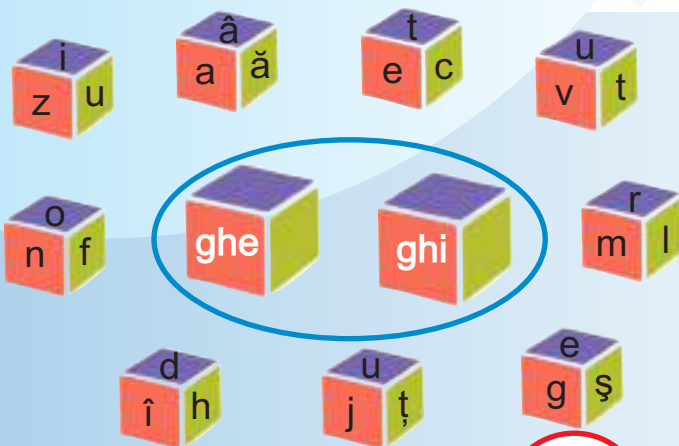
Ce fáce?
Ce fac?

La medic

[g'] + a, o

[g'e]

[g'i]



înghețat, ...



gíngași, ...



nou, ...



gheáță



ghețár


ghi ghe
ghici ghem
anghină

ghiocéi
 gíngaș
 gherghínă
 gálben
 ghicitóare
 anghínă

ghiozdán
 frigidér
 inginér
 Angéla
 géam
 négru

RE, LUCI...



u o c
a l
Ghe  **Ghi**
e n ș r

Grăurășul

Grăurășul a mâncat
Un grăunte înghețat.
Și tot strigă zăua toată:
– Am mâncat o !



(Grigóre Viéru)



ghețuș



înghețată



Întră, soăre!

Únchiùl Gheórghe a răcít. Zíce că áre anghínă. A venit médicul.

– Să vedém. Deschídeți gúra. Vă dóare gítul?

– Da. Și tușésc. Am mâncát înghețátă.

– Luáți rețéta. Fíți sănátós!

– Mulțumésc.



Brávo!

Știi?



frig → frigidér

ghéață → .?.

ghíci → .?.

.?. ← ochelári

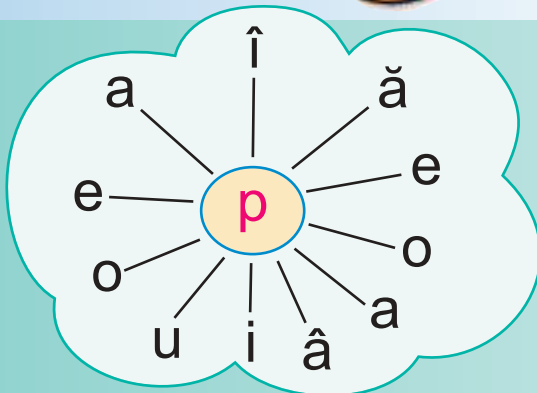
.?. ← chitaríst

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	
i	d	
î	v	
u	j	

h
s
ș
t
ț
f
z
g
ge
gi

Dúpă ciupérci

[p]



pátru

pe 1 nar

pi 2 cior

pîi 3 ne

prie 4 ten



ciupérci



parfúm

*P p pace
părinți pîine
pămînt patrie*

păpúșă

oáspeți

plóuă

prînde

Póftă □únă!

pátrie

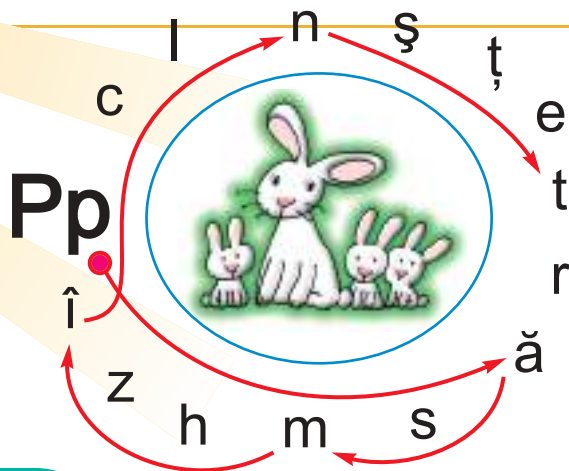
pro□lémă

pregătéște

piciór

Cu plăcére!

RE, LUCI...



a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	ț	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	



Baladă

Cît trăim pe-acést pămînt
 Mâi avém un lucrú sfînt:
 O cîmpíe, un sat natál,
 O clopótniță pe deál...
 Cît avém o țáră sfîntă
 Și un nâi, cáre mâi cîntă,
 Cît părinții vîi ne sînt –
 Mâi există cevá sfînt.

(Nicoláe Dabíja)



Brávo!



Dialogheáză !

- Pável, îa strúguri.
- ...
- Îți plac?
- ..., Petricá. Îa portocále.
- ...



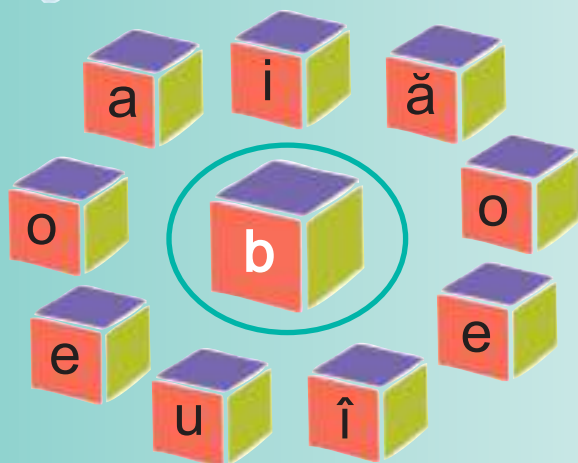
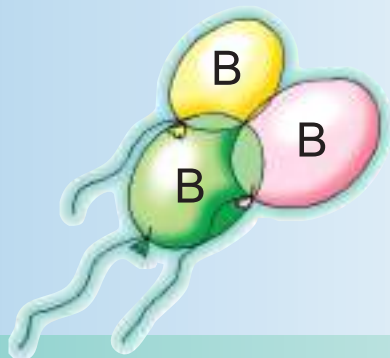
patéuri clopoțél clopótniță

În pădúre

Patrícia méрге cu părinții
 la pădúre. Eî cáută ciupérci.
 Se odihnesc într-o poiână.
 Eî máníncă patéuri, plăcínțe.
 Máníncă și păpúșa Patrícíei.

Víne toámna

[b]



bíne

bun	1	búnă
brad	2	balón
báie	3	báte
băiát	4	buníci

B b bucurie

vorbește întreabă



Citéște !

cúburi	a îmbrăcă
buníci	a întrebá
băiéți	a se bucurá
umbréle	a vorbí
tóbe	a trebuí



Plóaiâ

Plóuă. De iêri, de aláltăieri plóuă.
De dumínică, de símbătă, de víneri, de jói,
de miércuri ... plóuă. Máma și táta zic:
– Plóaiê cióbănéască.

Îar Dumitrița nu zíce nimíc. Eâ se úitã
cum cad picătúriile: de sus în jos, de jos
în sus, de la stínga... . Și încépe Dumitrița
sã cínțe un cínțec déspre plóaiê ...

(Dúpã Dumíttru Matcóvschi)



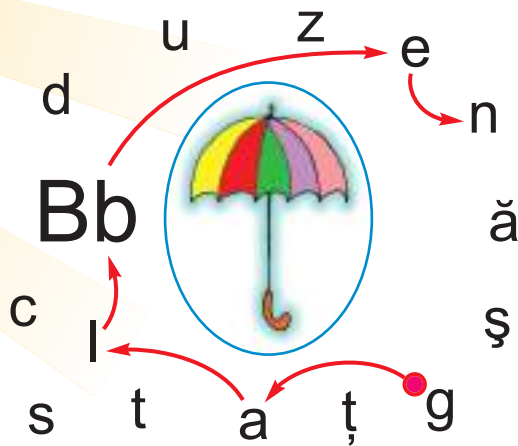
- Búnã zíua!
- Búnã zíuã, nepoțéle.
- Sănătóși?
- Muțumím, sănătóși. Ne bucurãm că âi venít. Íntrã.
- Muțumésc.
- Vrêi să bêi un cêai?
- ...



Completează !

Dúlce-dúlce cum e póama
Cíne cóãce píineã?...
Cíne sînt bãtrîni ca núcii
Și ne spun povéști?...

(Grigóre Viéru)



a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	t	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	

În excursie

l
Kk



ă

a

p

e

Xx

m

r

z

t



Alphabet blocks: a, u, x, a, e, i, e, k, ă, e, u, i, text

exá	1	men
expo	2	nát
kilo	3	grám
kilo	4	métru



Alexándru

[ks]

expediție	Kiev
expért	kilo □ átt
Xénia	kilogram
examen	kilométru
exemplár	ki □ i

[gz]

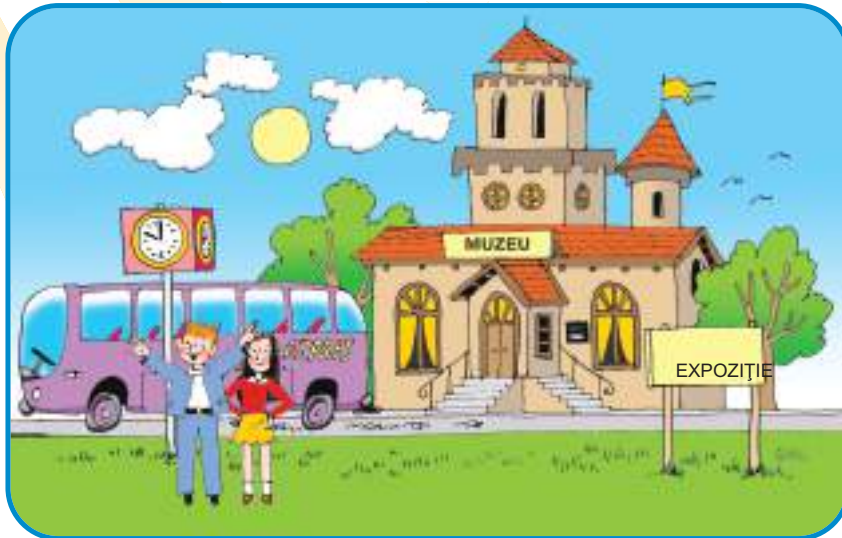
Xx Kk
expert exercițiu
koala karate

RE, LUCI...

[k] [k']+e, i [ks] [gz]



a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	k
u	j	x



ki□i



koala

În excursie

La ora 9.00 fix, Xénia și Alexéi s-au întâlnit la școală cu colégii. Ei merg în excursie la muzeu. Ei pleacă cu un autobuz expres. La muzeu sînt multe exponate interesante.

Brávo!



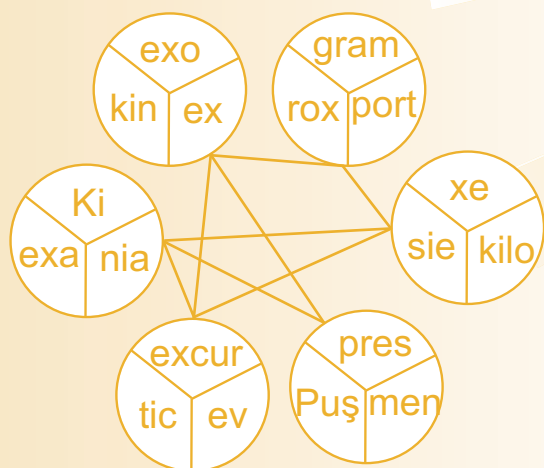
Contínuă !

- Búnă zíua!
- Búnă zíua! Cum te numești?
- Alexándra.
- Ce dorești, Alexándra?
- Dóuă kilográme de ..., ...
- ...

h
s
ș
t
ț
f
z
g
ge
gi

La lecția de matematică

LUCI, SOA



A merge cu ...



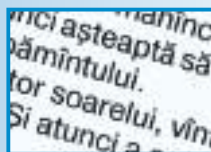
...

A cumpără ...



...

A scrie ...



...



Probléma

Maxím a venít la Alexándra. Alexándra íși fáce léctiile.

- Ce fáci, Sándra?
 - o întréabă Maxím.
 - Rezólv o problémă.
 - Citéște-o, te rog.
- Alexándra citéște: Un



x-[ks]

excúrsie
xérox
excavatór

kilo□átt
kilométru
kilográm

x-[gz]

exercítiu
exámen
exemplár

Céaikóvski
Chișinăú
Kiev



Rébus



'''

WI = LO

N = M

? □□□□□□□□



Brávo!

băiat, Chiril, a cumpărat
2 kilograme de portocale,
iar fratele sau, Gicu,
3 kilograme de mere.
Cite kilograme de fructe
au cumpărat ei? Știi
răspunsul, Maxim?
– Desigur.
– Dar voi, copii? ...

Contínuă !



- Cît am cheltuit?
- Noi am cheltuit .? . .

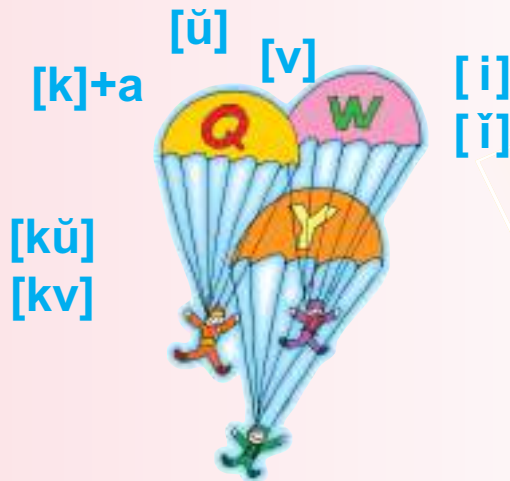


- Cîte kilograme ai?
- Eu am .? . .

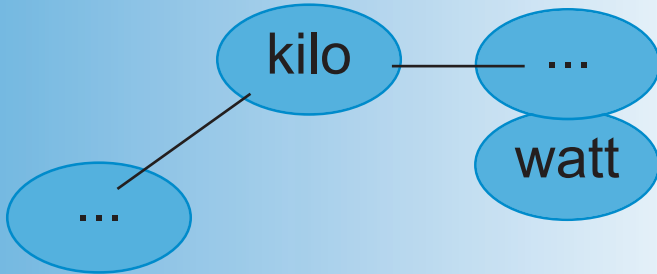
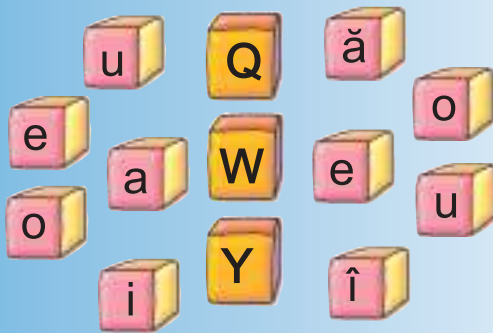


- Cîți kilometri sînt pîna la Tighina?
- Pîna la Tighina sînt .? . .

În júrul lúmii



NEW YORK
WASHINGTON



Citêște !

- | | |
|---------|--------------|
| watt | wattsecúndă |
| hobby | washingtonéz |
| yôga | week-end |
| sequoia | Paraguây |
| Méxic | Watson |
| Yêmen | Maláysia |

Qq Ww Yy
 Qatar Ottarwa
 Yemen

RE, LUCI...



o ț m
 a z
 u n
 r p o e
 Q
 W
 Y

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	k
u	j	x
h	q	
s	w	
ș	y	
t		
ț		
f		
z		
g		
ge		
gi		

Copiii planetei Pământ

Ni-i glóbul o mîndră grădînă,
 Cu pómii frumós înflorînd,
 Se scáldă în zări de lumînă
 Planéta pe núme Pămînt.

.....
 Trăiáscă în páce copiii
 Planétei pe núme Pămînt!

(Aurél Ciôcánu)

Brávo!

Cum e coréct ?



- Wátson, noróc!
- Noróc! Únde âi fost în vacántă?
- Am fost în América, la Wáshington, New York
- Ți-a plăcút?
- O, da! A fost O.K.!



- | | | |
|----------|---|----------|
| Chiev | ? | Kiev |
| yóga | ? | ióga |
| chilovát | ? | kilowát |
| Kișináu | ? | Chișináu |

Ómul hárníc

Ómul hárníc

Díntr-o prúnă créște-un prun,
Din alúnă – un alún,
Díntr-o ghíndă – un stejár,
Din arțár – tot un arțár.
Díntr-o núcă nuc răsáre,
Drúmú créște din cǎráre,
Din izvór – fíntína, ríul,
Îár din bob răsáre gríul.
– Ómul hárníc din ce créște?
– Din copílul ce muncéște.

(Constantín Dragomír)



Înváță de la nufár sǎ fii meréú curát.

Înváță de la gréier când síngur éști sǎ cínti.

Înváță de la miel sǎ ai blíndéțea sa.

RE, LUCI...



D E H
F



Hárnică
ca furníca.



Învăță la tinerete, ca să știi la bătrânețe.
Cine se scoală mai dimineată, mai depărte ajunge.
Învăță de la păsări să fii mereu în zbor.



ALFABÉTUL

LUCI, SOA

A a *Aa* **Ă ă** *Ăă* **Â â** *Ââ*



B b *Bb* **C c** *Cc* **D d** *Dd*



E e *Ee* **F f** *Ff* **G g** *Gg*



H h *Hh* **I i** *Ii* **Î î**



J j *Jj* **K k** *Kk* **L l** *Ll*

M m *Mm* **N n** *Nn* **O o** *Oo*



P p *Pp* **Q q** *Qq* **R r** *Rr*



S s *Ss* **Ş ş** *Şş* **T t** *Tt*



U u *Uu* **V v** *Vv*



W w *Ww* **X x** *Xx*

Y y *Yy* **Z z** *Zz*

10

Mulțumím pένtru páce



1. Citiți.
Páce, pîine, flúier, copii, cîntă.
Pîine álbă, flúier nou, copii véseli, a cîntá duiós.

2. Continuáți.

Máma coáce

- páscă
- ...
- ...

Elévii cîntă

- duiós
- ...
- ...

3. Citiți poezía. De ce sînt mulțumíți copii?

Mulțumím pένtru páce

Máma pîine álbă coáce,
Nói zburdám voiós.
Pένtru páce, pένtru páce
Mulțumím frumós!


Táta flúiere ne fáce,
Nói cîntám duiós.
Pένtru páce, pένtru páce
Mulțumím frumós!

(Grigóre Viéru)



Vocabulár

páce – мир
coáce – печёт
duiós – с нежностью

zburdám voiós – весело резвимся
flúier – 

?

- a. Ce fáce máma?
- b. Ce fáce táta? Citiți.
- c. Ce fac copii?
- d. Cum îl cheámă pe tatál tău?
- e. Dar pe máma ta?
- f. Ai fráți, suróri? Cum îi cheámă?

4. Examinați desenele. Construiți propoziții care să răspundă la întrebările date.



Ce fáce...?
Что делает...?



Ce fáce...?
Что делает...?



Ce fac...?
Что делаю...?
Что делают...?

Să vorbim coréct!

Ce fáce?

Buníca **cóace** plăcínțe.

Bunícú **fáce** un flúier.

Ce fac?

Eu /bunícile **coc** pîine.

Eu /bunícii **fac** flúiere.

- 4.1. Improvizáți dialóguri dúpă imágini (la alégere).

Concúrs!



Cíne scríe céle mai múlte întrebări dúpă úna din imágini timp de cinci minúte (*ce fáce? únde? cînd? cíne? ce?*) ?

5. Răspúndeți la întrebări.

1) Ce fáce profésorul?

2) Ce fac dansatórii?

3) Ce fac fráții tăi?

4) Ce fáci tu?

6. Completáți déspre família voástră.

- De obicéi buníca (ce fáce?)
- În zílele de sărbătóare bunícii (ce fac?)
- Séara máma (ce fáce?)
- Dumínica părínții (ce fac?)
- Símbăta, noi, copíii, (ce fácem?)

RE, LUCI...

7. Púneți întrebări.

- 1) Copiii cîntă. 2) Părinții lucrează. 3) Sora mea se joacă.
4) Fratele meu, Andrieș, desenează. 5) Sora mai mică doarme.

8. Povestiți după desenele de la exercițiul 4.

9. Cum e coréct?

- a) Măma ... citesc, citește, citim.
b) Táta ... muncеște, muncesc, muncim.
c) Fratele mai máre ... dorm, dormiți, doarme.

10. Citiți cu colégul. Continuáți dialógul.



- Viorél, ce fáci?
– Citesc.
– Ce citești?
– O poezie de Grigóre Viéru.
– Poezia e frumoasă?
– ...



11. Citiți glúma. Examináți atént desénul.



Zîmbiți

- Nătălița, ce fáci?
– Citesc.

11.1. V-a plăcút răspúnsul fetiței / Nătăliței? De ce?

11.2. Admitem că această fetiță e surioára ta. Povestește despre ea:
cum o cheámă, câți ani áre, ce fáce de obicei și a.



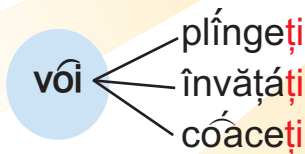
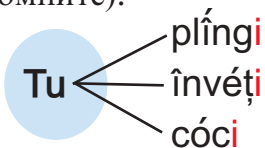
Prietenii

LUCI, SOA

1. Citii. Alcătuii propozii.

Prietenii buni, fetia cuminte, durere mare, fluiet nou, cntec duos.

2. Retineti (запомните)!



2.1.

Dar eu (ce fac?) ...?

Dar noi (ce facem?) ...?

3. Citii. Spuneti de ce plnge Luminita.

Prietenii

- Ce faceti aici?
- Nu vazi? Plngem...
- De ce plngeti?
- Cornel s-a lovit la picior.
- Bine-bine, Cornel s-a lovit. Dar tu, Luminito, de ce plngi?
- Ca sa-i treaca mai repede durerea...

(Constantin Dragomir)

Vocabular

plnge - ant.: rde

s-a lovit (la picior) - ударился

sa-i treaca durerea - чтобы боль прошла

mai repede - быстрее



Ce face Cornel? Dar ce face Luminita? De ce plnge Cornel?

4. Citii textul pe roluri.

4.1. Intitlati textul.

4.2. Inscenati-l.

5. Alcătuii propozii si povestioare dupa imagini.



Ce faci?..

Что делаешь?..



Ce faceti?..

Что делаете?..

Să vorbim corect!

Ce faci?
 Eu **patinez**.
 Eu **îmbrac** paltónul.

Ce faceți?
 (facem)
 Noi **facem** un om de zăpădă.
 Noi **ne îmbrăcăm**.

6. Completați textul. Scrieți verbele la timpul prezent (настоящее время).
- 1) Eu (a avea) ... un prieten, Sărgiu. 2) Azi eu (a învăța) ... o poezie despre iarnă, iar Sărgiu (a învăța) ... o poezie despre un urs.
 - 3) Sărgiu (a citi) ... repede poezia, dar eu o (a memoriza) ... primul.
 - 4) Noi (a merge) ... împreună la școală și acasă.
 - 5) Ne (a bucura) ... că sîntem prieteni.

6.1. Povestiți despre prietenul vostru, prietena voastră, folosind modelul de mai sus.

7. Dialogați.

CE FACI?

...

a.

- Aló, Cornél?! Ce faci?
- Mă îmbrac. Vreau să ies afară.
- Dar tu, Nicu, ce faci?
- Și eu ...



CE AI FĂCUT?

...

b.

- Aló, Ana, unde ai fost?
- Afară. M-am jucat cu Dănu.
- Ce ați făcut?
- Am patinat, ...



8. Dialogați cu colegul / colega de bancă despre jocurile voastre de ieri: unde v-ați jucat, cu cine, ce ați făcut ș.a.

Concurs!

Cine e mai istet?

Ce cuvint se ascunde in acest rebus?



„



„

„



„

E

E bine să ai prieteni

1. Alcătuiți propoziții.

Noapte geroasă, pământ înghețat, mănuși calde, prieten bun.

2. Rețineți!



3. Continuăți.

Gheăță → a îngheță → ...



4. Citiți textul. Intitulăți-l (озаглавьте его).



De ieri nu ninge. Dar afară e ger. Pământul a înghețat.

Géorgél a ieșit din casă. Măma îl ajunge din urmă.

– Géorgél, ai uitat mănușile, zice măma. Ia mănușile să nu îngheți la mîini.

Pe drum Géorgél a întâlnit-o pe Géorgéta. Ea tremură de frig.

– Eu am două mănuși, zice Géorgél. Și îi dă o mănúșă Géorgétei...

(Dúpă Gr. Viéru, Sp. Vanghéli)

Vocabulár

pământul – земля

tremură de frig – дрожала от холода

drum – дорога

ai uitat – забыл

il ajunge din urmă – догоняет его

?

Cum este timpul? Cine ieșe din casă? Ce a uitat Géorgél? Cine l-a ajuns din urmă? Ce i-a dat măma lui Géorgél? Pe cine (кого?) a întâlnit Géorgél? Ce a făcut el? De ce?

5. Citiți textul pe róluri.

6. Continuăți textul. Ce a spus Géorgéta?

7. Spuneți cum este Geörgel. Argumentați cu ajutorul textului.

frumós

atént

grijuliú

hárníc

bun

amábil

înált

ascultátór

Să vorbim coréct!

Cíne? < Lícu patineáză / a patinát.
Olgúța se îmbrácă / s-a îmbrăcát.

Ce? < Pámíntul îngheáță / a înghețát.
Víntul báte / a bătút.



Cíne...?

Кто...?

Ce...?

Что...?

8. Scrieți din text cuvintele-acțiuni în două coloane:

Ce fáce?

Ce au făcút?

...

...

8.1. Alcătuiți propoziții cu:

e ger – a fost ger

zíce – a zis

úită – a úitát

íese – a ieșít

9. Continuáți.



– Tátăl meú lucreáză la magazin.

– ...



10. Povestiți despre iárnă în peréchi (únii la tímpul prezént, álții la tímpul trecút).

nínge
a nins

om de zăpádă

se dá
s-a dat > cu sánia

éste
a fost

iárnă



Concúrs!



Cíne e mai ístét?

Examínáți atént desénul. Ce îi lipsésețe ómului de zăpádă?
Póate cinevá îl țíne în mínă? Desenáți-l.



Îarna

LUCE, SOARE

1. Alcătuiți propoziții.

Săniuță nouă, elevi voioși, iarnă frumoasă, mănuși calde, prieteni buni, părinți iubitori.

2. Fiți atenți!



sănie



mână



mînuță



săniuță

3. Citii poezia. Cum sînt copiii?

zăpadă

neă

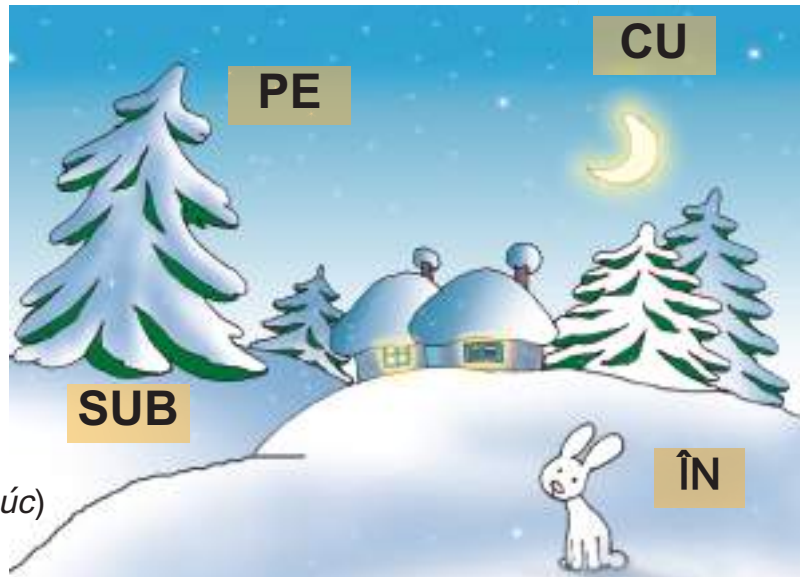
omăt

Săniuța

Neăua peste tot s-a pus,
A venit îarna, draguța,
Hai, băieți, **pe** deal **în** sus,
Să ne dăm **cu** săniuța.

Cîte unul, cîte doi,
Ne suim **în** sănioară,
Fără cai și fără boi
Săniuța fuge ... zboară...

(George Coșbuc)



Vocabulár

neă – sin.: zăpadă

deal – горка

în sus – вверх

cîte unul – по одному

ne suim – sin.: ne urcăm

fuge – бежит

?

a. Ce anotimp este? b. Este multă zăpadă? Unde? Citii.
c. Unde se urcă copiii? d. De ce sînt bucuróși copiii?

4. Completați cu ajutorul textului.

Copiii merg (unde?) Săniuța «merge» încet (unde?) Săniuța (ce face?) ... (unde?). (Cine?) ... sînt foarte vesele și mulțumiți.

5. Examinați desenul de la ex.3. Lucrați în perechi: un elev întreabă, celălalt răspunde. Folosiți corect prepozițiile (предлоги).

Model: *Cine stă sub brad?* - *Iepurașul stă sub brad.*

6. Povestiți ce faceți voi iarna.



Unde...?

Где...? Куда...?

pe
în
de
cu
după

Unde...?

Где...? Куда...?



De unde...?

Откуда...?

Să vorbim corect!

Ionel se duce
Ionel este

unde?

la școală.
afară.
în curte.

Cristina vine
Fetița se întoarce

de unde?

de la școală.
de afară.
din curte.

7. Completați.

- 1) Băieții joacă hohhei (unde?)
- 2) ... (Unde?) este frig.
- 3) Andrei merge (unde?)
- 4) Copiii se întorc (de unde?)

Concurs!



Cine știe?

- Unde trăiește soarele?
- De unde vine Moș Crăciun?
- Unde se naște zăpada?
- De unde vine iarna?



8. Tradúceți.

Пришла зима. На улице холодно. Но мы выходим во двор играть. Девочки делают снежную бабу, а мальчики играют в хоккей.

9. Știți?

Vînzătorul
lucrează

Învățătorul
se duce

Únde?
De únde?

Médicul
vine

Părinții
se întorc

Artiștii
cîntă

10. Cíne e mai istét?

Úite cólo, în ográdă,
Jóacă fúlgii de

Úite cólo-n záre, hăt,
Jóacă fúlgii de

Úite íci, pe géana méa,
S-a oprít un fulg de

Grigóre Viéru



11. Ghiciți.

Mérgi cu eá, dar róți nu áre,
Nu e tren, dar șíne áre,
Íarna bucuríi adúce,
Sus o dúci, în jos te-adúce.



1. Încercuiește (обведи кружочком) răspunsul coréct.

Muncitórul se dúce

- A. la fábricã.
- B. în fábricã.
- C. pe fábricã.

1 p.

Elévii se întórc

- A. de școálã.
- B. din școálã.
- C. de la școálã.

1 p.

2. Răspúnde în scris la întrebãri în cínci propozíții.



Ce fáce?
Ce fac?

2–10 p.



3. Tradú.

- a. Идёт снег. b. Земля замёрзла. c. Я была в школе.
- d. Я хочу мороженое. e. Мы хотим мира. f. У меня есть мяч.

3–18 p.

4. Scrié 3–4 propozíții la téma:
Sîntém o familie unitã.



3–12 p.

5. Ghíci. Scrié răspunsul.

Móale, álba și pufóasă,
Péntru cîmp e háinã gróasă.

3 p.



Lócul de múnca

LUCI, SOA

1. Citíți. Pronunțați coréct diftóngii.

Băiēți hárnici, sóare cald, vréau pîine, cóace plăcinte,
flúier micút, cîntec duíos.

2. Construíți îmbinări de cuvînte și propoziții.

Vreâu la	școala	Vreâu	mere	Vreâu să	citesc
(unde?)	...	(ce?)	...	(ce să fac?)	...

3. Rețineți!



4. Citíți téxtul. Răspundeți la întrebarea din títu.

Únde lucréază Ștefánél?

- De únde veniți, băiēți?
- De la școala. Dar tu, Ștefánéle, de únde vii?
- De la lúcrú.
- Și únde lucrézi, dáca nu e secrét?!
- La grădiniță!
- Și ce fáci acólo?
- Cum ce fac?! Mă joc, mănínc. Vreâu să cresc máre-máre, pîná în pod!...
- Și ce să fáci tu în pod?
- Să văd ce se fáce în lúme...

(Constantín Dragomír)

Vocabulár

de únde – откуда

de la lúcrú – с работы

să văd ce se fáce în lúme – aici:

хочу увидеть что делается в мире

vréau – хочу

créște – растёт

pîná în pod – до потолка



De únde vin băiēți? De únde vine Ștefánél? Únde «lucrăază» el? Ce fáce el la grădiniță? Citíți în téxt. De ce vréa să créască máre? Voi vréți să fiți mári? De ce?

5. Citiiți téxtul pe róluri.

6. Continuáti.

Cínd vói crește máre, **eú**

vói ...
vreáú să ...

Model: a) *Eu vói învăță límba română.*

Eu vreáú să învăț límba română.

b) *Cínd vói crește máre, eú vói fi diplomát.*

Cínd vói crește máre, eú vreáú să fiú diplomát.

a învăță

a călători

a lucrá la compúter

a fi fermiér

a fi polițist

múlte límbi

a fi dóctor

7. Rețineți!

voi

vei

va

vom

veți

vor

fi (lucră, crește ...)

8. Întrebați – răspundeți.



Únde...?



De únde...?

Să vorbím coréct!

Únde ?

Vlad éste **la șcóală.**

Băieții merg **în excúrsie.**

De únde?

Vlad víne **de la șcóală.**

Băieții vin **din excúrsie.**

!
• **voi fi - буду**
voi lucrá - буду
работать
• **la - de la**
în - din

9. Completați propozițiile.

pe

în

cu

din

- 1) Táta se dúce (únde?) ... (cu ce?) troleibúzul. 2) Bibliotecára se dúce (únde?) 3) Ștefănel vîne (de únde?) 4) Îepurášul trăiește (únde?) 5) Vînzătorul (продавец) ieșe (de únde?) 6) Ariciul s-a ascúns (únde?) ... măsă.

de la

sub

(bibliotécă, pădúre, magazin, grădiniță, uzínă)

10. Completați dialógul. Citiți.



- Búnă zíuă, Veroníca!
- ..., Dan!
- ... te dúci?
- Êu mă duc ..., dar tu ... te dúci?
- Êu ... la stadión.

11. Tradúceți în scris.

- 1) Я хочу быть врачом. 2) Ты пойдёшь в детский сад? 3) Я был в школе, а брат был на экскурсии. 4) Мама придёт с работы и приготовит ужин. 5) Я хочу помочь маме. 6) Мой младший брат спрятался в шкафу.

12. Să ne jucăm!

Joc de mișcăre

Hai, copii, să-nvățăm un joc,
Nu e greu deloc:
Mîinile în sus le ridicăm
Și-apoi iute le mișcăm.
Sîntem păsărele
Și zburăm ca ele.
Noi zburăm spre soare,
Dăm din aripioare,
Cip-cip-cip!
Cip-cip-cip!



12.1. Numiți copiii. Cíne zboără spre soare?

Adevărul

1. Citiți cuvintele. Pronunțați corect diftongii. Construiți propoziții.
Toamnă, plouă, ceașcă, iarnă, mâine, soare, școală, flúier, cóace.
2. Rețineți!



Eléna áre o cárte.
Ea citéște.



Andréi, vréi lápte?
Ia ceașca!



bună ceașcă
spártă



plouă

3. Citiți téxtul. Spúneți cíne e vinovát.

Ceașca spártă

Erá toamnă tírzie. Plouă. Într-o zi eú am spart o ceașcă.
Mámei eú i-am spus că e vinovát Rex. Ea l-a alungát afără.
Afără erá frig. Rex a înghețát.
Eú am începút să plîng.
– Mămíco! Dă-i drúmul lúii Rex în cásă. Eú am spart ceașca.
(După V. Oséeva)

Vocabulár

spártă – разбитая

l-a alungát – выгнала его

am începút să plîng – начал плакать

plouă – шёл дождь

dă-i drúmul – aici: впусти



Cíne a spart ceașca? Ce i-a spus băiátul mámei? Ce a făcút máma? De ce băiêțelul a începút să plîngă? Cum a procedát (поступил) băiátul în céle din úrmă?

4. Citiți propozițiile cáre ne spun:
 - cum erá afără;
 - ce a rugát-o copílul pe máma.
5. Citiți téxtul pe róluri.
6. Intituláți áltfel téxtul.
7. Cum crédeți, ce a spus máma? Alcătúiti sfírșitul téxtulúii (1–3 propoziții).

8. Povestiți téxtul în númele fetítei, mámei ... sáu al lui Rex.
9. Descríeți imáginile. Cum éste iárna? Cum a fost toámna? Cum va fi primávara?



Cînd...?
Когда...?



Să vorbim coréct!

Cînd? $\left\{ \begin{array}{l} \text{Iárna níngé / a nins.} \\ \text{Toámna plóuă / a plóuát.} \end{array} \right.$

10. Ráspúndéți la întrebări.

1) Cînd e vacánța cêa mái lúngă? 2) Cînd te-ai întîlnít cu priétena ta? 3) Cînd încáltăm ghétele? 4) Cînd doármé úrsul? 5) Cînd «doármé» sómnul? 6) Cînd doármé iépurele un an?

11. Înlocuíți cuvíntele coloráte cu áltele adecváte.

- | | |
|----------------------------|-------------------------------|
| a) la céașca! | E frumóasă. |
| b) Luáți cártea! | E interesántă. |
| c) Nu mîncá zăpádă! | Vei ráci! |
| d) Nu lua paltónul! | E cald. Vei transpirá! |

12. Continuáți dialógul.

- Ioana, cînd te dúci la șcóală?
- Toámna acéasta.
- Cîți anișóri ai?
- Șáse.
- Tu vréi la șcóală?
- ...



Zîmbíți

- Ionél, cînd e mái bîne să culégem mére?
- Cînd doármé páznicul ...

Hărniciá



1. Citiți. Pronunțați coréct [d], [t], [n]. Alcătuíți îmbinári de cuvínțe, propozíți. Míini, răspúnde, vorbésťe, bunícúl, trăiésťe, únde, grădiniță, Șťefánél.

2. Rețínėți!

Míini



Ridícă mîinile!



Míine lucrám pínă la óra 15.00.

Míine



3. Citiți. Răspúndeți la întrebárea din text.

Péntru ce ne trébuie mîinile?

Petrícă vorbésťe cu bunícúl.

– Petrică, péntru ce îi trébuie ómulúi mîinile?

întreábă bunícúl.

– Ca să ne jucám cu míngéa, răspúnde Petrică.

– Încă péntru ce?

– Ca să țínem língura.

– Încă?

– Ca să țínem furculíța...

Ce nu șťie Petrică?

Vocabulár

vorbésťe – говорит

încă – ещё

ca să țínem – чтобы держать

péntru ce – для чего

nu șťie – не знает

?

Cu cíne vorbésťe Petrică? Ce întreábă bunícúl?
Ce a răspúns Petrică? Ce nu șťie băiátul?

4. Citiți téxtul pe róluri.

5. Intituláți áltfel téxtul.

6. Spunéți-i lui Petrică în ce situáții mái folosím mîinile.

7. Povestii!



Cu cine?



C кем?

Să vorbim corect!

Grigoraș vorbește (cu cine?) < cu bunicul. cu părinții.

Alina se joacă (cu ce?) cu păpușa.

8. Răspundeți la întrebări.

- 1) Cu cine mergi la școală? 2) Cu cine te joci după lecții? 3) Cu ce te speli? 4) Cu ce te îmbraci iarna? 5) Cu ce troleibuz mergi la școală?

9. Scrieți și completați după modelul:

Aceasta e sora mea. Eu mă duc la film (cu cine?) cu sora mea.
 Acesta e prietenul meu. Eu mă joc (cu cine?) ... (unde?) ...
 Aceasta e o păpușă. Lenuța se joacă (cu ce?) ...

10. Alcătuiți (составьте) o povestire. Începeți așa:

Eu învăț în clasa a doua. Eu stau într-o bancă cu Nicușor. ...

11. Continuați dialogul.



– Petrică, cu cine te duci la fotbal?
 – Cu sora mea, Viorica. Dar tu?
 – ...



12. Cu cine nu poate fi prieten lupul, vulpea? De ce?

Concurs!



Cine completează mai repede!

- Iarna vine (cu ce?) cu _____, _____, _____.
- Moș Crăciun vine (cu cine?) cu _____.
- (cu ce?) cu _____.
- Primăvara vine (cu ce?) cu _____, _____.
- Noi mergem la bunici (cu ce?) cu _____.



1. Completéază propozițiile răspunzând la întrebări.

Frățiorul meu are 5 ani, el merge în fiecare zi (unde?)

Primăvara păsările vin (de unde?)

(Cînd?) ... plouă mult.

Cea mai lungă vacanță este (cînd?)

2-8 p.

2. Alcătuieste trei propoziții folosind cuvintele: vreau, coace, mîini.

3-9 p.

3. Scrie două-trei propoziții după unul din desene (la alegere).

3-9 p.



4. Încercuiește (обведи кружочком) răspunsul corect.

A. Mîini
B. Mîine

e joi.

A. Ia
B. Ea

cărtea și treci la tablă.

2 p.

5. Completéază după desen.



· Bunica vine cu nepotul (de unde?)

· După lecții copiii vin (de unde?)

· Tatal lui Gheorghita vine (unde?)

· Parintii se intorc seara (de unde?)

6. Știi cine ești?

2-8 p.



OA = O

,



, , ,

5 p.



Pîinea

LUCI, SOA

1. Pronunțați coréct [d], [t], [n].

Pîine búná, undevá depárte,
găséște pîine, vorbéște frumós, știe múlte.

2. Continuáți.

Copíl — flámînd
— sătúl
— ...

pîine — fierbînte
— gustóasă
— ...

3. Rețineți!



colț



colțunáși



str. M. Eminéscu
colț cu I. Creángă



colț (= bucátă)
de pîine

4. Citiți/ascultáți poezia. De ce plînge únii copíi?

Pîinea

Să nu arúnci, copíle,
Pîiníca jos nícícînd,
Că undevá depárte
Plînge-un copíl flámînd.
Și cáută-un colț de pîine
Prin úrne-nfrigurát
Și dácă nu-l găséște
Adóarme-nlăcrimát.

Și-n somn ce i se-arátă,
Tu să-ți închípui póți?
Pámîntul ca o pîine
Ce-ajúnge pένtru tóți.



Vocabulár

să nu arúnci – не бросай
 flămínd – ГОЛОДНЫЙ
 ajúnge – хватает
 poți – можешь
 plínge –



i se arátă – является
 adóarme – засыпает
 să-ți închípui – представить себе
 cătă (căută) – ищет
 înfrigurát – лихорадочно
 nu găsește – не находит

5. Citiți vérsurile căre v-ău plăcút mái múlt.



De ce plíng únii copíi? Cum adórm ei? Cum putém să-i ajutám pe acéști copíi?

6. Urmăriți desénele. Alcătuiți propozíții. Folosíți cuvíntele dáte péntru a exprímá sentimentéle.



Vai, ce répede aléargă!
 Cum?..
 Как?..

Of!
 Stop!
 Brr!
 Hai!



Uf! Ce fríg éste!
 Cum?..
 Как?..

Să vorbím coréct!

Cum?



Sóra méa se îmbrácă modérn. O! Ce frumós!
 Tu éști flămínd? (- Of! Táre mí-i fóame!)

7. Lucrați în peréchi. Adresáți întrebări. Răspúndeți. Folosíți interjécții (междометия).

Cum éste afără? Cum cîntă ciôcîrlía?
 Cum méрге autobúzul? Cum méрге mélcul?

8. Examinați desenele. Alcătuiți propoziții folosind interjecții.



Cum?..



Cum?..

9. Completați propozițiile cu ajutorul desinelor și al cuvintelor date:

O! bine, rău, încet, repede, vai!, frumos, urît, of!, înapoi, cald, hai!



- 1) Iepurele aléargă (cum?) ... la deál (в горы) și (cum?) ... la vále.
- 2) Vára e (cum?) ..., iar iárna éste (cum?)
- 3) Rácul méрге (cum?)

10. Aveți un prieten / o prietenă. Povestiți: cum îl cheámă / o cheámă, cum înváță, cum desenéază ș.a.

11. Citíți dialógul. ... Zîmbíți, apói spúneți cíne dialoghéază. Ce nóta a luat báiatul? Cáre cuvínțe «v-au șoptít»?

- Drágul mámêi, âi ráspúns la léctie?
- Da, la múzicá.
- Și cum âi cîntát?
- Of! Am luát nóta do ...
- ?!



Céle pátru piérsici



1. Citíți. Pronunțați coréct [o].

Odată, piérsic roditór, gospodár bun, copíl flámínd, găséște orașul, póate vorbí, băiát bolnáv.

2. Rețineți!

Piérsici



vérzi



coápte



Pómul



nu éste

éste

roditór



cére



cerșetór



cérere

3. Citíți/ascultáți téxtul. Spúneți de ce tátál erá trist.

Céle pátru piérsici

Odată un țărán a vrut să-i încérce (ИСПЫТАТЬ) pe cêi pátru fíi ái sâi. A chemát diminéața feciórii și le-a dat cîte o piérsică. Séara i-a chemát pe tóți pátru și l-a întrebát pe cel mâi máre:

– Spúne-mi, ce ái făcút cu piérsica ta?

– Ce să fac, tátúcă, am mîncát-o și íți mulțumésc. Íar símburele (КОС-ТОЧКА) l-am sădíť dúpă cásă, am udát lócul și sper (НАДЕЮСЬ) să creáscă acólo un piérsic frumós și roditór.

– Bîne ái făcút, băiátul tátêi. Sînt sígur că véi fi un bun gospodár.

– Dar tu, íl întreábă pe cel de-al dóileá, ce-ái făcút cu piérsica ta?

– Am mîncát-o. A fost atít de búnă, coáptă...

– Și apói?

– Pâi, am aruncát símburele și am mâi cerút de la máma cîtevá, căci táre búne mâi eráu.

– Fíule, a spús tátál cu tristéțe în glas, ái gríjă să nu ajúngi un om lácom...

Vocabulár

am udát – полил
sînt sígur – уверен

coáptă – спелая

gospodár – хозяин, хозяйственный

am cerút – попросил
să nu ajúngi – чтобы не стал

roditór – care dă rod

lácom – жадный, алчный

4. Citiiți în text propozițiile care indică (указывают) ce au făcut cu piersicile primii doi frați.

4.1. Citiiți cuvintele care spun cum sînt piersicile.

? Ciiți fii avéa țăránul? Ce a vrut să áfle tátál? Ce a făcut primul fiu cu piersica sa? Ce a făcut al dóilea fiu? Prima piersicá a fost «búná, cóaptá» sau a dóua? Cáre fiu l-a întristát? De ce?

5. Citiiți răspunsul care v-a plăcút cel mai mult.

6. Citiiți téxtul pe róluri.



Cum éste ...?

Какой (какая, какое)...?



Cum sînt ...?

Какие ...?

Să vorbim coréct!

Cum éste ...?

Tátál fiilor éste **bátrín**.

Piersica éste **búná** și **cóaptá**.

Cum sînt ...?

Fii sînt **aténți**.

Piersicile sînt **búne** și **cóapte**.

7. Recitiiți în text cuvintele care răspúnd la întrebările: **cum éste?** **cum sînt?**

8. Citiiți propozițiile. Formuláți (în peréchi) întrebări. Folosiiți și tabélul de mai sus.

1) Primii înflorésc piersicii. 2) Primele frúcte se coc în lúna a cíncea, în mai. 3) Zárzărele lúii Pácálá eráu cóapte și mustóase. 4) Fáta moșnéagulúii éste frumóasă și hárnică, iar fáta bábei – urítă și léneșá. 5) Ómul hárníc și frumós éste iúbít de tóți. 6) Eu m-am născút în lúna a ópta, sînt Augustín.

9. Să ne distrăm! Citiți poezia. Cum sînt animalele?

9.1. Scrieți denumirile de animale în două coloane:

Cîți?

Cîte?

9.2. Spuneți, cine «spune»:

Piu-piu! Ga-ga-ga! Mac-mac! Co-co! Ham-ham! Țip-țip! Alcătuiți propoziții.

Cum sînt oăre?



Un moșnéag áre în cúrte
Dói ogári cu bóturi **scúrte**,
Tréi gáini cu péne **créțe**,
Pátru ráțe **lătărățe**,
Cínci bobóci de gíscă, **míci**,
Șáse iêpuráși de cásă,
Șápte gíște ga-ga-ga,
Opt hulúbi **frumóși**, de rásă,
Nóuă púi cu puf **gálbúi**,
Zéce-âu fost, dar únul nu-i!
S-a pierdút póate-n poiátă.
Îl găsésețe clóșca-ndátă.



Céle pátru piérsici

(continuáre)

LUCI, SOA

1. Pronunțați coréct [ă].

Piérsică búnă, țărăn bătrín, viață frumóasă, familie numeróasă, grijă părintéască, părinți iúbitóri.

2. Rețineți!



piérsic



piérsică



piérsici



mezínul



3. Citiți/ascultáți téxtul. De ce tátál aveá lácrimi în óchi?

Céle pátru piérsici

– Dar ție ți-a plăcút piérsica, a fost búnă? I-a întrebát țărănul pe cel de-al tréileá fiú.

– Nu știú.

– Cum nu știú? Dar ce-ái făcút cu eá?

– Am vîndút-o. M-am dus cu eá la piáța și am dát-o cu zéce báni. Úite-i!

– Fíule, cred că în viață véi fi un máre negustór (торговец), dar ái grijă: nu toáte se vînd în viață; mái alés, céea ce ái primit de la părinți.

– Dar ție ți-a plăcút piérsica? Íl întreábă pe **cel mái mic**, mezínul (младший).

– Níci eú nu știú, tátúcă.

– Și tu ái vîndút-o?

– Nu, tátá. Eú m-am dus în vîzitá la priétenul méú de péste drum, cáre e **bolnáv**, și i-am dús-o lúí. S-a bucurát mult péntru eá și mi-a mulțumít din súflet.

Cu lácrimi în óchi, tátál și-a luát copiláșul pe genúnchi și i-a spus:

– Nu știú ce véi fi în viață, dar știú că véi fi un **bun** creștín și ásta e tot ce contéáză.

Vocabulár

am vîndút – ant.: am cumpărát
 viață – жизнь
 piață – рынок; площадь
 conteáză – имеет значение
 ai primit – ты получил

mai alés – особенно
 ai grijă – aici: смотри, запомни
 nu toate – не все
 creștin – христианин

4. Citii în text răspunsul căre vă páre (кажется):

- mîi interesánt;
- mîi original.

4.1. Citii númererele. Căre dîntre éle áre legáturá cu téxtul? Explicáti!

23 4 37 3

10 79 16 1

?

Ce a făcút cu piêrsica primul fiu? Dar al dóilea? Al tréilea? Mezinul? Ce áți fi făcút voi?

5. Citii fragméntul pe róluri.

6. Citii cuvintele. Spúneți cum sînt báieții.

primul fiu

credincios

bun la inimă

fiul al dóilea

grijuliu

deștept

fiul al tréilea

hárnic

obráznic

práctic

fiul al pátrulea

lácom

prietenós

iúbitór

atént

rău

7. Continuáți dialógul.

– Búnă zíua, móșule!

– Búnă zíua.

– Tóți acéștiá sînt fii tãii?!

– Da, ai méi.

– Cum sînt éi?

– Al șáptelea e cel mai deștept.

– ... ?

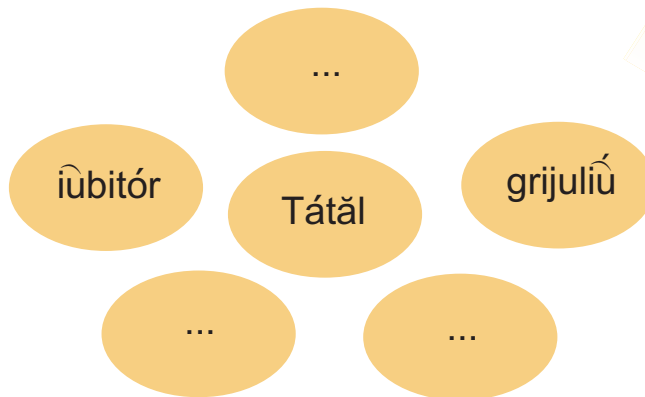


8. Dialogați după desene. Folosiți și textul.

Repere: Ia! Luăți! M-m-m! Cît costă? O-o-o, ce bună e!



9. Completați schéma răspunzînd la întrebarea: Cum este tătăl?



10. Povestiți părinților textul «Céle pátru piërsici».

Folosiți și cuvintele de la exercițiile precedente.

Concúrs!



Formați două echipe. Spuneți cît mai multe cuvinte care răspund la întrebările:

a) Cum este ... (obiect / ființă)?

b) Cum sînt ... (obiecte / ființe)?

Modél: Cérul este *albástru, senín, înnourát, fără nóri* ...

Păcálă și Tîndálă



1. Pronunțați coréct [t], [n].

Fráte vésel, puține flóri, multe animále, șapte ôi négre, toate piérsicile, frúcte cóapte, dóuă zárzare búne.

2. Comparáți. Rețineți!

În límba română



Múlte flóri **Mâi múlte** flóri
Cîte?

În límba rúsă



Много цвeтов **Больше** цвeтов
Сколько?

3. Citíți/ascultáți. Spúneți cîte ôi áre Păcálă.

Óile lúi Păcálă

Odátă Tîndálă îl véde pe Păcálă.

– Mâi fráte, únde te dúci?

– Mă duc să-mi vád óile.

– Dar âi ôi múlte?

– Álbe n-am níciúna, îar négre și mâi puține.



Vocabulár

odátă – однажды
mâi puține – меньше
níciúna – ни одной

ói – овцы
négre – ant.: álbe



Pe cine îl vede odată Tîndălă? Cîte oî albe are Păcálă? Dar cîte negre? Cum este Păcálă?

4. Citîți téxtul de cîtevá óri. Memoráți réplícile autóruí, ale lúí Păcálă și Tîndálă. Înscenáți.
5. Alégeți un desén. Scríeți nu mai puțin de opt întrebări cáre să conțină cuvîntele **cîți? cîte?**
- 5.1. Alcătúți cîte o povestióară dúpă deséne.



Cîți?..
СКОЛЬКО?



Cîte?..
СКОЛЬКО?



Cît (cóstă)?
СКОЛЬКО?

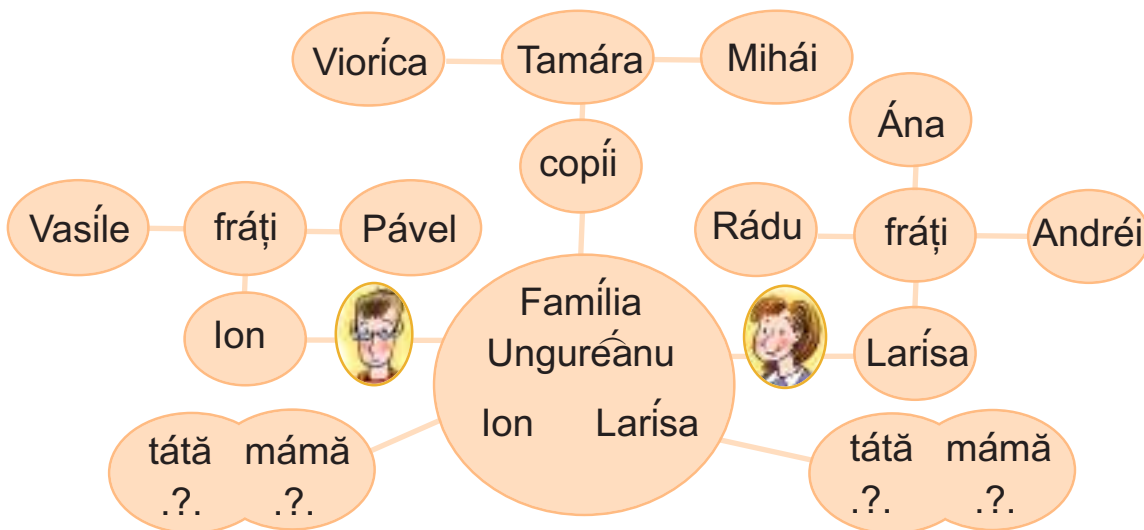
Să vorbím coréct!

Cîți? $\left\{ \begin{array}{l} \text{Eu am } 8 \text{ ani.} \\ \text{Bunícul are } \text{múlți} \text{ ani, } 87. \end{array} \right.$

Cîte? $\left\{ \begin{array}{l} \text{Artísta are } \text{múlte} \text{ flóri.} \\ \text{Frátele are ázi } \text{puține} \text{ léctií, } \text{tréi.} \end{array} \right.$

Cît (cóstă)? $\left\{ \begin{array}{l} \text{un kilográm de mére?} \\ \text{mérele?} \end{array} \right.$

6. Povestiți despre fámlia Unguréánu dúpă schéma de mái jos.
Modél: *Ana are dóí fráți (cîți?).*



6.1. Construiți o schemă similară despre familia voastră. Răspundeți la întrebările colegilor.

Modél: *Cîți ani are bunica ta? Cîte suróri are máma? etc.*

7. Recitiți numărătoarea de la pag. 99. Formuláți întrebári cu *cîți / cîte*. Lucráți în două echipe.

Concúrs!



Formáți două echipe. Príma echipă púne întrebári: *cîți / cîte*? la diferite obiecte din clásă. A două echipă trébuie să răspúndă répede și coréct.

Modél: – *Cîte mese avém?*
– 12.

8. Continuáți dialógul. Răspúndeți cu umór la întrebáre.

- Cît cóstă o cámeră la hotélul dumneavóastră?
- La prímul etáj – 400 de lei, la etájul al dóileá – 300 de lei, la etájul al tréileá – 200 de lei, la etájul al pátruleá – 100 de lei.
- Mulțumésc. Nu-mi pláce hotélul dumneavóastră.
- De ce?!
-

9. Ghiciți. Scriéți răspúnsurile.



Pun úna – găsésc (нахожу) două.
Pun două – găsésc nouă.
Pun nouă – găsésc nouăzeci și nouă.

Am cămáși nenumárate
Și le port pe toáte odátă.



Am málurile vérzi,
Ápa róșie
Și multe piétre négre.



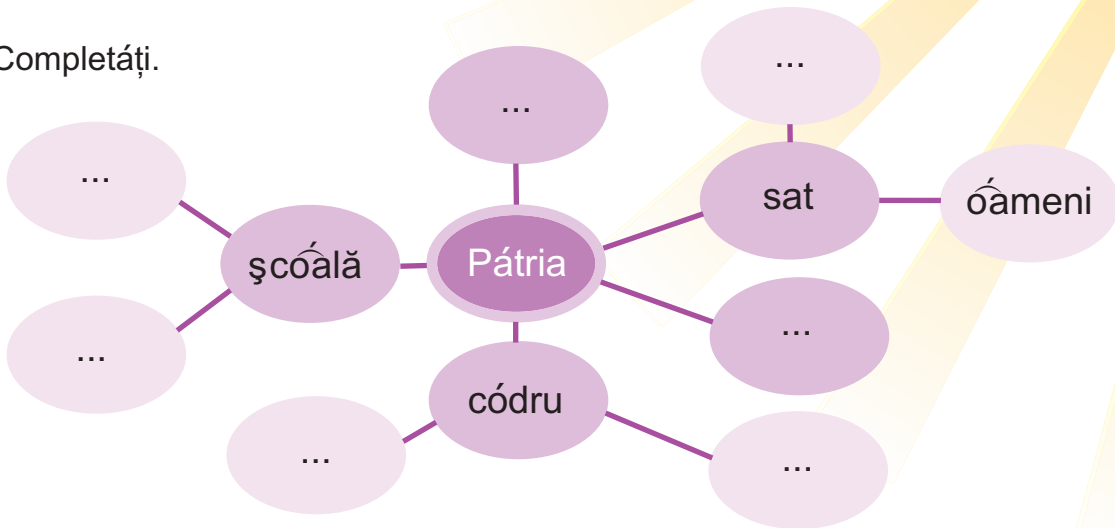
Pátria

LUCI, SOA

1. Citíți. Pronunțați coréct [ă]. Alcătuíți propozíțiî.

Cásă frumóasă, țără drágă, cămășî múlte, Păcálă,
piérsică cóaptă, bun la ínimă, sat frumós, orăș modérn.

2. Completáți.



Sinoníme

Rámuri – créngi
grâi – límbă
țără – pátrie

3. Citíți/audiáți poezíá. Spúneți ce îî pláce autóruíî.

Am o cásă príntre rámuri,
Țărișóara méa,
Am un sat íntreg de neámuri,
Țărișóara méa,
Am un kódru, o cîmpíe,
Țărișóara méa,
Am un grâi ce-mi pláce mie,
Țărișóara méa.

(Grigóre Viéru)

néamuri – родственники

țară, țărișoară – страна

grâi – *sin.*: limbă

?

Cum se numește Pátria noastră?

Cum se numește sátul/oráșul únde trăiți?

4. Recitiți poezia. Intituláți-o cu vérsuri din poezie.

5. Alcátuți propozíții, apoi povestioáre dúpă imágini. Folosíți repérele.



Cúî?..
(Кому?)



Ia! Țíne! Drága mea! mámei, colégei, Fíi ...

Să vorbím coréct!

Cúî? — Máma îi dá **Elénêi (fétêi, êi)** o cárte.
 — Bunícúl îi spúne **lúí Sêrgiú (nepótulúí, lúí)** o povéste.
 — Angela îi trimíte **bunícúí (surorii)** o scrisóare.

6. Răspúndeți la întrebári.

1. Cúî dedícă poéții poeziile? 2. Cúî îi pláce múzica populáră?
 3. Cúî trimítem felicitári de sárbători? 4. Cúî oferím céle mái frumóase flóri?

7. **Concúrs!**



Cíne efectueáză mái répede!

(în grup sau în peréchi)

Citiți propozíțiile. Aranjáți-le în órdinêa necesáră, alcátuind o povestíre. Intituláți-o.

1) Êu o ajút pe mătúsa María să cúmpere produse. 2) Magazínul se áflă depárte de cásă. 3) Êa ími mulțuméște péntru cárte. 4) Pe stráda nóastră locuíește o bătrínicá. 5) O cheámă mătúșa María.

8. Dialogáti. Folosiți și reperele: Poftim! Mănincă! Ia! Gústă!
Of, e gréu! M-m-m! Ce bun éste! Miáu-u-u!



Cúî?
Ce îi plăce/plac?



9. Priviți desénul. Amintiți-vă povéstea. Cíne a scrís-o? Completáti cîntecélul cápréi.

Tréi iézi, cucuiéti,
(cúî?) _____ úşa
descuiéti,
Că máma v-adúce
(cúî?) _____
Mălăiész în călcîiész...



- 9.1. Spúneți cîntecélul în límba rúsă.

10. Cíne-i mai ístét ?

4

E

u = i

Țara mea



1. Citiiți. Pronunțați coréct diftóngii.

Sóare drag, Pátria nóástră, culóare álbă, píine gustóasă,
țără iúbită, óameni fericiți.

2. Citiiți propozițiile. Tradúceți cuvintele evidențiate.

a. **Băiátul** acésta éste **al nóstru**.

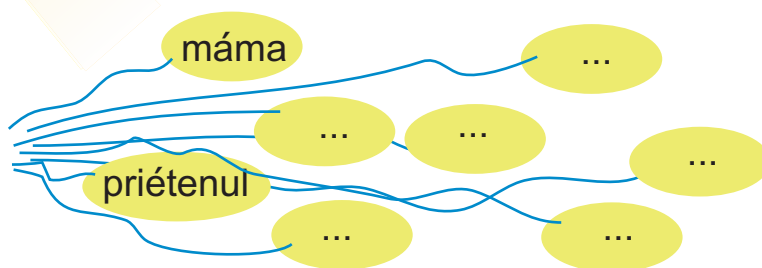
Băiétii acéștiá sînt **ái nóstri**.

b. **Fetița** acéasta éste **a nóástră**.

Fetițele acésteá sînt **ale nóástre**.

3. Completáți.

Pátrie înseamnă



4. Citiiți/audiáți téxtul. Spúneți cáre sînt culórice Pátriei nóástre.

Pátria

Pátrie înseamnă pămíntul únde ne-am născút. Pátrie înseamnă máma, táta, fráții și priétenu.

Nu e un pămínt mái scump ca pămíntul Țării tále. Nu e un sóare mái drag ca sóarele cáre răsáre în Țára ta.

– Cíte culóri áre Pátria nóástră, tátă?

– Múlte. Áre tóate culórice. Dar céle mái de seámă sînt: culóarea álbă a píini, culóarea albástră a pácii.

(Dúpă Grigóre Viéru, Spiridón Vanghéli)

Vocabulár

Pátrie – родина

înseamnă – значит

mái scump – дороже

răsáre – восходит

culóare – цвет

céle mái de seámă – самые важные



Ce înseamnă Pátrie? Citíți. Cîte culóri áre Pátria nóastră?
Cáre culóri sînt céle mái de seámă? Citíți. A cûi éste
culóarea álbă? Dar cêa albástră a cûi éste?
Cáre sînt culóřile drapelului repúblicii nóastre?

5. Pronunțați cuvîntul Pátrie. La ce v-áți gîndit cînd l-áți pronunțat? Desenáți.
Prezentáți desénele și argumentáți.

Modél:

*Êu am desenát un sóare. Óãmenii nu pot trăi
fără sóare. Êu nu pot trăi fără Pátria méa.*

6. Construíți propozíții. Folosíți tabélul.



A (al, ai, ale) cûi?

Чей? чьи?

чья? чьё?



Să vorbim corect!

A

Al

Ai

Ale

cui?

Géanta este **a** mea.
Acéasta e **géanta mea**.

Caiétele sînt **ále** méle.
Acéstêa sînt **caiétele méle**.

Priétenul este **al** lúii Drágoş.
Acésta este **priétenu**l **lúii Drágoş**.

Clopoţéii sînt **ái** Lenúţei.
Acéştia sînt **clopoţéii Lenúţei**.

7. Completáti propozítiile.

- 1) Fáceţi cunostínţá, acésta este vecínul (al cui?) ...
- 2) Máma (a cui?)... este cîntăreáţá.
- 3) Blúza (a cui?)... este albástrá.
- 4) Acésta este priétenu

8. Continuáti în peréchi.

Repúblicá Moldóva este Pátria mea. Aíci locuiesc táta, máma, bunícii, éu ...

9. Cíne-i mai istét ?

Rébus!

? □□□□□□□□

''''



''



1

''

SĂRBĂTÓRILE

LUCI, SOA

Crăciún fericít! La múlți áni!



*Să trăíți, să înfloriți
Ca mérii, ca périi
În mijlocul primăverii!*

- Ai un buchét máre de flori.
Cui le vei da? De ce?
Numéște fiecáre persóană.



SFÍNTELE SĂRBĂTÓRI DE PĂȘTI



*- Hristós a înviát!
- Adevărát a înviát!*

RE, LUCI...

- Ce îi spui mamei (bunicii, profesoarei, prietenii) de 8 Martie?



FII, MĂMICĂ, SĂNĂTOĂȘĂ,
CĂ FRUMOĂȘĂ EȘTI MEREU!
LÎNGĂ ÎNIMA TA BUNĂ
POARTĂ MĂRȚIȘÓRUL MĂU.

Iulián Filíp

8 Martie

ÁZI CU TÁTA NÓI ÎN ZÓRI
AM CULÉS MĂMICĂI FLÓRI.
RÎD PE MÁȘĂ GHIOCÉI.
CE FRUMOĂȘĂ-I ZÍUA EÍ!

Grigóre Viéru



- Cum sînt óchii mamei tále?
Povestéște.



Te iubésc!
Te felícit!
Te sărút!

VACANȚA



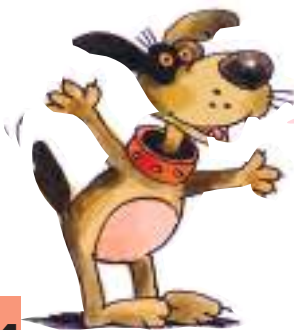
BRÁVO!
ĂI MUNCÍȚ MULT.



FII SĂNĂȚÓS /
SĂNĂȚOĂSĂ!



VÍNO LA NŌI!



JŌacă-te
cu míne!





A fost odată ...



Cápra cu tréi iézi

Erá odátă o cápra cáre avéa tréi iézi. Léduł cel máre și cu cel mijlocíu eráu obráznici, iar cel mic erá hárníc și cumínte. Vórba céea: sînt cinci dégete la o mîná și nu séámănă toáte únul cu áltul.

Într-o zi cápra cheámă iézii de pe-afără și le zíce:

– Drágii mámei copiláși. Eu mă duc în pădúre ca să mái adúc cevá de mîncáre. Dar voi încuiáți úșa, ascultáți únul de áltul și să nu deschídeți pîná nu-ți auzí glásul méu. Cînd vói vení eu, ca să mă cunóáșteți, am să vă spun așa:

Tréi iézi cucuiéți,
Mámei úșa descuiéți,
Că máma v-adúce vóuă:
Frúnze-n búze,
Lápte-n țíțe,
Drob de sáre
În spináre,
Mălăiész în călcîiész,
Smoc de flori
Pe subsuóri.
(Dúpă Ion Creángă)



Pungúța cu doi báni

Erá odátă o bábă și un moșneág. Bába aveá o găiná, și moșneágul un cocóș. Găína bábei se ouá de dóuă ori pe zi și bába mîncá múlte ouă, iar moșneágului nu-i da nici únul. Moșneágul într-o zi îi zíce:

- Măi bábă, ce mánínci síngură? Ia dă-mi și mie níște ouă.
- Da cum nu! zíce bába cáre erá foarte zgîrcítă.

Dacă vréi ouă, báte și tu cocóșul tău să fácă ouă, și-i mîncá. Că eu așa am bătút găína și iátă acúm se ouă.



Moșneágul se ia după gúra bábei, prínde cocóșul, îl bâte, zicínd:

– Na! ori te óuă, ori dú-te de la cása mea.

Cocóșul a fugít de acásă și umblá pe drúmuri. Și iáca găséște o pungúța cu doi báni. Pe drum se întílnéște cu un boiér și cu slúga lui.

Slúga ia pungúța și i-o dá boiérului. Cocóșul supărát se ia după boiér și zíce:

Cucurígu! boiéri mari,
Dáți pungúța cu doi báni!

(Dúpa Ion Creángă)

Cîrnáțul

Odátă Tîndálă a cumpărát cîrnáț. Dar el nu știá cum să-l mánínce. Și s-a dus la un vînátór să-l învéțe.

Vînátóru i-a scris pe o hîrtíe cum să mánínce cîrnáțul și Tîndálă s-a dus acásă.

A venít Tîndálă acásă, a pus cîrnáțul jos și a începút să citeáscă.

În vrémea ásta a venít un cíine, a inhățát cîrnáțul și a fugít.

Iar Tîndálă se úitá liniștít în úrma lui și zíce:

– Degeába ai luát cîrnáțul. Hîrtíia a rămás doar la míne.



Cínstea lui Păcálă

Odátă Păcálă erá slúgă la un boiér. Boiérul a văzút că Păcálă lucreáză bíne, îl cheámă într-o búnă zi și îl întreábă:

– Mái Păcálă, tu éști om cinstít?

– Cinstít, cucoáne, cinstít.

– Dácă ai găsí púnga mea, ce ai fáce cu ea?

– M-aș fáce și eu boiér, cucoáne.



Păcálă și zărzărele

Într-o zi un boiér a văzút într-un copác dóuă zărzăre mári și frumoáse. Atunci el a chemát slúga pe cáre îl chemá Păcálă și îi zíce:

- la víno încoáce, măi Păcálă!
- Am și venít, cucoáne.
- la dá zărzărele célea.
- Acúși, cucoáne.

Zărzărele eráu mári, coápte și frumoáse și Păcálă a mîncát úna.

- Unde-i cealáltă, Păcálă?
- Am mîncát-o, cucoáne.
- Cum ai mîncát-o, Păcálă?
- Bíne, cucoáne.
- Cum bine, Păcálă?
- Iac-áșa, cucoáne. Și o măníncă și pe cealáltă.



«Priétenul»

Tîndálă îl prînde pe Păcálă în grădína sa furínd mére și-i zíce:

– Măi Păcálă! Nu ți-i rušíne, om bătrín ce éști! Tócmái de la míne să fúri?

– D-apóí de la cíne, priétene, dácă nu de la tíne. M-am gîndít áșá: mă duc la únul stráín, mă prînde și mă báte. Dar un priéten nu poáte procéda áșá!



ASCULTĂM ȘI VORBIM ROMÂNEȘTE (REPETARE)

SUPLIMENT PENTRU PROFESORI ȘI PĂRINȚI
(PAG. 4-20)

Tema: *Să facem cunoștință*

- Bună ziua, elevi!
- Bună ziua, doamnă profesoară!
- Cum te cheamă?
- Mă cheamă...
- Cîți ani ai?
- Eu am... ani.
- Unde înveți tu?
- Eu învăț la liceul /școala...
- În ce clasă înveți tu?
- Eu învăț în clasa a doua.

Tema: *Cine sînt eu?*

- Eu sînt Danu. Eu am 8 ani. Eu învăț în clasa a doua. Îmi place să desenez cu creioane colorate.
- Eu sînt Eva. Eu am 7 ani și jumătate. Învăț la Liceul *Ion Creangă*. Îmi place să desenez cu acuarele.
- Mă cheamă Dana. Aceștia sînt prietenii mei: Vasile și Nicu. El este frățiorul meu, Petrică. El are 4 ani.

Tema: *Moldova mea*

Patria mea este Republica Moldova. Capitala Moldovei este orașul Chișinău. Drapelul nostru este tricolor: albastru, galben, roșu. Imnul este *Limba noastră*. În Moldova sînt multe livezi, vii; sate și orașe frumoase; oameni buni și harnici. Îmi iubesc mult Patria.

Tema: *Familia*

- Cine este acesta?
- Acesta este tatăl/ bunicul/ fratele/ unchiul/ verișorul meu.
- Cine este aceasta?
- Aceasta este mama/ sora/ bunică/ mătușa/ verișoara mea.
- Cine sînt aceștia?
- Aceștia sînt părinții/ bunicii mei.
- Ce face mama/ tata/ sora/ Ionel?
- Mama citește o carte surioarei mele./ Tata lucrează la computer. Sora mai mare spală vesela, iar mama o șterge./ Ionel se joacă cu mașina.
- De unde a venit fratele mai mare?
- Fratele mai mare a venit de la magazin.
- Ce a cumpărat el?
- El a cumpărat fructe și legume.

Tema: *Vesela. Alimentele*

Azi e duminică. Toată familia este acasă. Luăm micul dejun. Tata mănîncă tortă și bea cafea fără zahăr. Mama mănîncă fructe. Bunica mănîncă biscuiți și bea ceai cu lămîie. Eu mănînc tortă și beau suc de mere. Torta este foarte gustoasă. Dar pisica nu vrea tortă, ea mănîncă salam.

.....

- Dă-mi, te rog, o farfurie.
- Dar mie – o ceașcă, te rog.
- Ia/ luați o furculiță / un cuțit/ un pahar/ un șervețel/ o banană / o caisă ...

* * *

- Eu vreau apă cu gheață.
- Dar eu – înghețată.

Tema: *Școala*

- Noroc, Andrei!
- Salut, Gigi! Iar la școală?
- La școală.

* * *

- Bună ziua, dragi elevi. Sînt profesoara / profesorul de limba română. Cum v-ați odihnit?
- Bine-e-e!

* * *

Acesta este liceul nostru. Este mare, frumos. La liceu învață mulți elevi. Clasa noastră se află/ este la etajul 3 / al treilea.

* * *

- La ce etaj este biblioteca?
- Biblioteca este la etajul doi/al doilea.
- Liceul are sală de sport?
- Da, desigur.
- Cum este sala de sport?
- Este spațioasă, luminoasă.
- Îți place liceul tău?
- Da, îmi place foarte mult.

Tema: *Rechizite*

- Ce este acesta? Ce este aceasta?
- Cum este?
- Acesta** este un penar. Penarul este sur. **Acesta** este un creion. Creionul este negru. **Acesta** este un pix. Pixul este albastru.
- Aceasta** este o cariocă. Carioca este roșie. **Aceasta** este o radiatoră. Radierea este albă. **Aceasta** este o riglă. Rigla este verde. Cartea este nouă.
- Cite creioane sînt pe masă?
- Pe masă sînt... creioane.
- Dă-mi, te rog, creionul albastru.

Tema: *Toamna*

- Lunile de toamnă sînt: septembrie, octombrie, noiembrie. La întîi septembrie copiii merg la școală. Toamna cad frunzele. Păsările călătoare pleacă în țările calde. Toamna este bogată în fructe și legume. Și adulții, și copiii culeg strugurii. Ei sînt gustoși și dulci.
- * * *
- Dați-mi, vă rog, un morcov.
 - Poftim.
 - Mulțumesc.
 - Cu plăcere!. Fii sănătos (-oasă)!

Tema: *Iarna*

- Care sînt lunile de iarnă?
- Lunile de iarnă sînt: decembrie, ianuarie și februarie.
- Cum sînt copacii?
- Copacii sînt goi.
- Cum este cerul?
- Cerul este posomorît. Ninge.
- Ce sărbătorim iarna?
- Noi sărbătorim Crăciunul și Anul Nou.
- Ce faceți în vacanță?
- Ne dăm cu sania, patinăm, facem oameni de zăpadă. E foarte vesel!

Tema: *Primăvara*

- Lunile de primăvară sînt: martie, aprilie, mai. Este cald. Zăpada se topește. Primăvara înverzește iarba. Apar primii ghiocei. Înfloresc copacii. Păsările călătoare se întorc din țările calde. Copiii se joacă, sînt veseli.
- * * *
- Ce flori aveți în grădină?
 - Avem lalele, narcise, bujori, petunii.
 - Cine udă florile?
 - Eu și tata udăm florile.
 - Aveți și fructe, legume?
 - Desigur.

Tema: *Vara*

- Este (e) vară. E foarte cald. Toată vara e foarte cald: în iunie, în iulie și în august. Vara sînt multe fructe și legume. În iulie - august recoltăm grîul. Vara ne odihnim, căci sîntem în vacanță. La mare ne scaldăm, ne bronzăm.
- * * *
- Bună ziua, bunico / bunicule!
 - Bună ziua, dragul meu / draga mea. Sîntem bucuroși că ați venit la noi.
 - Și eu. O să vă ajut în toate.

Tema: *Vreau să fiu sănătos!*

- Îmi place sportul. Și mamei/ tatei îi place sportul. Iarna patinez, vara alerg, înot. Alerg în fiecare dimineață împreună cu tata și mama.
- * * *
- Unde mergi, Vasile/Irina?
 - Merg la stadion. Azi jucăm fotbal. Dar tu?
 - Eu joc baschet și badminton.
 - Dar prietenul meu e boxer.
- * * *
- Medicul:* Bravo, Alina/ Andrei! Ești sănătos/sănătoasă!
- Copiii:* Doar fac sport. Și iarna, și vara.
- Medicul:* Dar prietenii tăi?
- Copiii:* Și ei practică sportul.

Tema: *Animale sălbatice*

- Pădurea e verde, frumoasă. În pădure sînt multe animale. Uite ursul/ veverița/ iepurele/ ariciul/ mistrețul. Ursului îi place mierea.
- * * *
- Păsările zboară. Iepurele își numără iepurașii. Veverița sare prin copaci și mănîncă alune. Lebăda este frumoasă și grațioasă. Vulpea roșcată are coada lungă și pufoasă.
- * * *
- Ce coarne frumoase are cerbul!
Ce ochi răi are lupul!

Tema: *Animale domestice*

- Eu trăiesc la țară. Avem o gospodărie mare. Avem o vacă, un porc, două capre și cinci oi. Avem și păsări: găini, rațe, gîște, curcani. Vecinii noștri au și un păun și o păuniță.
- * * *
- Îmi plac foarte mult pușorii, mieii și iezii. Bunicii îi place cocoșul. Ea spune că stăpînul curții este cocoșul. Dimineața îi trezește pe toți.
- * * *
- Anișoara, vrei un pahar de lapte?
 - Mulțumesc. Cu plăcere.
- * * *
- Ce faci, mamă?
 - Fac niște plăcinte.
 - Cu brînză?
 - Cu brînză, cu cartofi și cu varză.
 - Pot să te ajut?
 - Sigur. Mulțumesc. Curăță cartofi și ceapă.

A

acasă – дома, домой
a aduce – приносить
aer – воздух
a se afla – находиться
albină – пчела
a alunga – гнать
an – год
anghină – ангина
a apăra – защищать
arici – ёж
a asculta – слушать
atent – внимательный,
 внимательно
ață – нитка, нитки
aur – золото
a auzi – слышать
a avea – иметь
avion – самолёт



B

baie – баня, ванная комната
a bate – бить
bătrîn – старый
bine – хорошо
bolnav – больной
broască – лягушка
bucătărie – кухня
a se bucura – радоваться
bunătate – доброта



C

cal – лошадь
camion – грузовик
cană – кружка
cap – голова
carne – мясо
căprioară – косуля
câțeluș – щенок
ceai – чай
ceas – часы
ceașcă – чашка
cer – небо
cerc – круг
a cere – просить
cetate – крепость
cheie – ключ
cină – ужин
(cu) cine – кто, с кем



cioară – ворона
ciocănitoare – дятел
circ – цирк
ciuperci – грибы
a cînta – петь
cîntăreț – певец
cîntec – песня
a cheltui – тратить
clown – клоун
a coace – печь
coardă – скакалка
a coase – шить
cocostîrc – аист
clopotniță – колокольня
clopoțel – звонок, колокольчик
cojoc – кожух
cocor – журавль
colorat – цветной
colț – угол
a completa – дополнять
copt – спелый, зрелый
corect – правильно
coroană – венчик
cratiță – кастрюля
Crăciun – Рождество
cremă – крем
a crește – расти
a se culca – ложиться
a culege – собирать
culoare – цвет
cum – как
a cumpăra – купить
a curăța – чистить
curcan – индюк



D

a da – давать
a dăru – дарить
deal – горка, холм
departe – далеко
a deschide – открывать
dimineață – утро
a dori – желать
dormitor – спальня
dreptate – справедливость
drum – дорога
a se duce – идти
duios – нежно, нежный

dulceață – варенье
duminică – воскресенье
a dura (piciorul) – болеть (нога)

E

elefant – слон
exercițiu – упражнение

F

a felicita – поздравлять
fereastră – окно
a fi – быть
fiu – сын
fiică – дочь
flămînd – голодный
fluier – дудочка
fotoliu – кресло
frig – холодно
frigider – холодильник
a fugi – убежать
fulg – снежинка
furnică – муравей



G

galben – жёлтый
a (se) găsi – находить(ся)
a găti – готовить
gene – ресницы
ger – мороз
gheață – лёд
ghete – ботинки
ghețuș – каток, гололёд
ghicitoare – загадка
gimnastică – гимнастика
gimnaziu – гимназия
gingaș – нежный
girafă – жираф
grădină – огород
grănicer – пограничник
grijă – забота
gură – рот



H

haină – одежда
harnic – трудолюбивый
havuz – фонтан

I
iarbă – трава
iepure – заяц
ieri – вчера
a intitula – озаглавить
a intra – входить

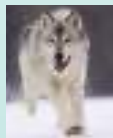


Î
a (se) îmbrăca – одевать(ся)
încă – ещё
a închide – закрывать
a înflori – цвести
înghețat – замёрзший
a se întoarce – возвращаться
întrebare – вопрос
însă – но
a învăța – учить, учиться

J
joc – игра
joi – четверг
jucării – игрушки



L
lac – озеро
lacom – жадный
lacrimă – слеза
lămâie – лимон
lecție – урок
leneș – ленивый
leu – лев
liliac – сирень; летучая мышь
livadă – сад
a locui – проживать
a lua – брать, взять
a lucra – работать
lucru – работа
lună – месяц
lung – длинный
luni – понедельник
lup – волк



M
mal – берег
maimuță – обезьяна
mare (subst.) – море
marți – вторник
mătușă – тётя, старушка
a merge – ходить, идти
mie – мне

miercuri – среда
(cu) mine – со мной
miner – шахтёр
minunat – прекрасный, прекрасно
mîine – завтра
mîină – рука
mîncare – еда
monument – памятник
moș – дед, дядя
mult – много
a mulțumi – благодарить
mulțumit – довольный
murdar – грязный

N
a se naște – родиться
negru – чёрный
nene – дядя
(a) ninge – идёт снег
nor – туча
noroc – удача
noapte – ночь
noră – невестка
nuci – орехи
nume – имя



O
ochelari – очки
ochi – глаза
odată – однажды
a se odihni – отдыхать
oglinďă – зеркало
oră – час

P
pace – мир
pahar – стакан
parte – часть
pateu – пирожок
patrie – родина
pămînt – земля
părinți – родители
a păzi – охранять, защищать
pentru ce – зачем, для чего
periuță – щётка
pictor – художник
(cu) plăcere – (с) удовольствием



a plînge – плакать
(a) ploua – идёт дождь
poamă – виноград
porc – свинья
posomorît – пасмурный
poveste – сказка
a povesti – рассказывать
a pregăti – приготовить
a primi – получать
a prinde – ловить, поймать
privighetoare – соловей
problemă – задача
pufos – пушистый
a putea – мочь
puțin – мало

R
a răci – простудиться
răspuns – ответ
rău – плохо, плохой
rea – плохая
recreație – перемена
repede – быстро
a rezolva – решать
a rîde – смеяться
rîndunică – ласточка
rochie – платье



S
salam – колбаса копчёная
sănătos – здоровый
sare – соль
sat – село
a sări – прыгать
sărbătoare – праздник
a (se) scălda – купать(ся)
a scrie – писать
scriitor – писатель
a se scula – просыпаться
scump – дорогой, дорого
sîmbătă – суббота
spart – разбитый
spune-mi – скажи мне
steguleț – флажок
steluță – звездочка
stradelă – переулочек
a striga – кричать
struguri – виноград



Ș
a (se) șterge – вытирать(ся)
a ști – знать

T
tanti – тѣтя
tartă – пирог
tartină – бутерброд
a tăcea – молчать
a tăia – резать
 timp – время
tobă – барабан
toți – все
a trăi – жить
a trebui – надо
a tuși – кашлять



Ț
țară – страна
ție – тебе

U
a uda – поливать
a uita – забыть
umăr – плечо
a umbla – ходить, посещать
umbrelă – зонтик
unchi – дядя
undiță – удочка
unt – масло сливочное
uzină – завод



V
varză – капуста
a vedea – видеть
a veni – приходить
veveriță – белка
viață – жизнь
viclean – хитрый
vie – виноградник

a vinde – продавать
vineri – пятница
vioară – скрипка
vînt – ветер
voios – веселый
a vorbi – говорить
a vrea – хотеть
vulpe – лиса



Z
zarzăre – жардели
zăpadă – снег
a zbura – летать

Vocabular român-găgăuz

A
acasă – evä
a aduce – detirmää
a se afla – bulunmää
albină – kuan
a apăra – korumaa
arici – kirpi
atent – kuşku
ață – iplik
aur – altýn
a auzi – işitmää



B
baie – banä
a bate – düümää
bătrîn – eski
bine – islä
bolnav – hasta
broască – kurbaa
bucătărie – kuhnä
a se bucura – sevinmää
bunătațe – ilik

C
cal – beigir
camion – ük masinasý

cană – kruška
cap – kafa
carne – iaany
cățeluș – pali
ceai – çay
ceas – saat
ceașcă – çaşka
cerc – alka
cheie – anatar
cine – kim; kiminnen
cioară – gârğa
circ – țirk
cîntăreț – türkü çalyçisi
a coace – fýrýnda pişirmää
a coase – dikmää
cocor – lelek
cojoc – kojuh
colorat – alaca
a completa – tamannamaa
coroană – veneț
cratiță – kastrülä
cremă – yaa
culoare – boya



D
a dăruí – adamaa
departe – uzak
a deschide – açmaa
a desena – resimnemää
dimineață – sabaa
a dori – dilmää
dormitor – uyumak odasý
dreptate – dooruluk
drum – yol
duios – nazlý
dulceață – bal
duminică – pazar
a durezza (piciorul) – hastalanmaa

E
elefant – fil
exercițiu – iş



F
fereastră – pençerä
flieger – düdüjäk
frigider – buz dolabý
fulg – karçaaz
furnică – karýmşça

G

galben – sarý
gene – kirpiklär
ghete – çipiçi
gimnastică – gimnastika
gingaş – nazlý
girafă – zurafa
grănicer – sýnýrcý
gură – aaz

H

haină – ruba
harnic – çalışkan

I

iepure – tavşan
ieri – dün
a intitula – adlamak

**Î**

a îmbrăca – giydirmää
a închide – karamaa
a înflori – çiçek açmaa
îngheţat – donuk
însă – ama
întrebare – soruş

J

joc – oyun
joi – perşembä
jucării – oyuncanlar

L

lac – göl
lămîie – limon
leneş – haylaz
leu – aslan
a locui – yaşamaa
a lua – almaa
lucru – iş
lună – ay
lung – uzun
luni – pazarteresi
lup – çanavar, yabaný

**M**

maimuţă – maymun
mal – su kenarý
mare (subst.) – deniz
marinar – gemici
marţi – salý
a merge – gezmää, örümää

mie – bana
miercuri – çarşamba
(cu) mine – benimnen
mîină – el, kol
mîncare – imäk
moş – dădu
mulţumit – kanaat
murdar – kirli

**N**

negru – kara
noră – gelih
nuci – ceviz
nume – ad

O

ochelari – gözlüklär
ochi – gözlär
oglinďă – ayna

**P**

pace – usluluc
pahar – filcan
parte – parça, pay
patrie – vatan
pămînt – toprak
părînti – ana-boba
a păzi – korumaa
pentru ce – neçin
periuţă – çetka
pictor – resimci
(cu) plăcere – havezien
plouă – yamur yayer
poamă – üzüm
porc – domuz
poveste – masal
a povesti – annatmaa
a pregăti – hazýrlamaa
a prinde – tutmaa
privighetoare – bülbül
problemă – daava
pufos – kaba
a putea – benim var
puţin – az

kolayým

R

răspuns – cuvap
rău – prost
rea – prost
repede – çabuk
a rezolva – esaplamaa
rimă – rifma

S

salam – isli sucuk
salată – salat
sare – tuz
sărbătoare – yortu
scriitor – yazýci
a se scula – yanmaa
sîmbătă – cumaertesi
spune-mi – sölä bana
steguleţ – bayracýk
steluţă – zvezdacýk
stradelă – ara

**Ş**

a şterge – silmää
a şti – bilmää

T

tanti – lelü
a tăia – kesmää
 timp – vakýt, zaman
toamnă – güz
tobă – daul
toţi – hepsi
a trăi – yaşamaa
a trebui – lâzým

**Ț**

ţară – memleket
ţie – sana

U

umăr – omuz
a umbla – gitmää
umbrelă – zontik
unchi – çiçu
unt – saa yaa
uzină – zavod

**V**

varză – laana
a veni – gelmää
veveriţă – sincap
viclean – şiret, şalvir
vineri – cuma
vînt – luzgar
voios – şen
a vorbi – sölemää, lafetmää
a vrea – istemää
vulpe – tilki

Z

zarcăr – zerdeli

Vocabular român-bulgar

A

acasă – у домá, в къщи
a aduce – донáсям, донесá, докарвам
a se afla – намирам се, намéря
albină – пчелá
a apăra – защищáвам, защитя
arici – таралéж
atent – внимáтелен
ață – конéц
aur – злáто
a auzi – чувам, чуя



B

baie – бáня, умывáлня
a bate – бия
bătrîn – стар, стáрец
bine – добré
bolnav – бóлен
broască – жáба
bucătărie – кúхня
a se bucura – rádвам се
bunătațe – добротá

C

cal – кон
camion – камиóн
cană – чáша
cap – главá
carne – месó
cățeluș – кúченце
ceai – чай
ceas – часóвник
ceașcă – чáша
cerc – кръг
cheie – ключ
(cu) cine – кой, с когó
cioară – врáна
circ – цирк
cîntăreț – певéц
a coace – пекá, изпекá
a coase –
cojoc – кожúх
cocor – жéрав
colorat – цвéтен
a completa – допълвам, допълня



coroană – венéц
cratiță – тэнджерá
cremă – крем
culoare – цвят

D

a dăruí – подарявам, даря
departe – далéче
a deschide – отвáрям, отвóря
a desena – рисúвам, рисúя
dimineață – сúтрин
a dori – пожелáвам, желáя
dormitor – спáлня
dreptate – истина
drum – път
duios – нéжен
dulceață – слáдко
duminică – недéля
a dura (piciorul) – болéя, боли (кракът)

E

elefant – слон
exercițiu – упражнéние

F

fereastră – прозóрец
fluier – свирка
frigider – хладилник
fulg – снежинка
furnică – мравка



G

galben – жълт
gene – мигли
ghete – обúвки
gimnastică – гимнастика
gingaș – нéжен
girafă – жирáф
grănicer – граничáр
gură – устá

H

haină – дрéха
harnic – трудолюбив

I

iepure – зáек

ieri – вчéра
a intitula – оглавявам, оглавя

Î

a îmbrăca – обличам, облекá
a închide – затвáрям, затвóря
a înflori – цъфтя
înghețat – замразéн
însă – но
întrebare – въпрóс

J

joc – игрá
joi – четвъртък
jucării – игрáчки

L

lac – éзеро
lămîie – лимóн
leneș – мързелив
leu – лъв
livadă – градина
a locui – живéя
a lua – взéмам, взéма
lucru – рáбота
lună – мéсец
lung – дълъг
luni – понедéлник
lup – вълк



M

maimuță – маймуна
mal – бряг
mare (subst.) – морé
marinar – моряк
marți – втóрник
a merge – пътувам, вървя, хóдя

mie – на мéне, ми
miercuri – сряда
(cu) mine – с мéне
miner – миньóр
mînă – ръкá
mîncare – хранá
moș – дядо
mulțumit – доволéн
murdar – мръсен

N
negru – чéрен
noră – снахá
nuci – óрехи
nume – име

O
ochelari – очилá
ochi – очи
oglinďá – огледáло



P
pace – мир
pahar – чáша
parte – част
patrie – родина
pămînt – земя
părinți – родители
a păzi – опáзвам, опáзя
pentru ce – защó
periuță – чéтка
pictor – худóжник
plajă – плаж
(cu) plăcere – с удовóлствие
plouă – вали
poamă – грóзде
porc – свиня
posomorît – навъсен
poveste – приказка
a povesti – разкáзвам, разкáжя
a pregăti – пригóтвям,
 пригóтвя
a prinde – хвáщам
privighetoare – слáвей
problemă – задáча
pufos – пúхкав
a putea – мóга
puțin – мáлко



R
răspuns – óтговор
rău – лóшо, лош
rea – лóша

repede – вързо
a rezolva – решáвам, решá
rimă – рима

S
salam – салáм
salată – салáта
sare – сол
sărbătoare – прáзник
scriitor – писáтел
se scula – събúждам се
scump – скъп, скъпо
sîmbătă – събота
spune-mi – кажи ми
steguleț – флáгче
steluță – звездичка
stradelă – úличка



Ș
a șterge – изтривам,
 изтрия
a ști – зняя

T
tanti – лéля
tartină – сáндвич
a tăia – рéжа
time – врéме
toamnă – éсен
tobă – тьпан
toți – всички
a trăi – живéя
a trebui – трябва

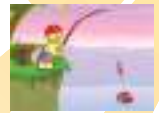


Ț
țară – държáва
ție – тéбе

U
umăr – ráмо
a umbla – хóдя, посещáвам
umbrelă – чадър



unchi – чичо
undiță – въдица
unt – маслó
uzină – завóд



V
varză – зéле
a veni – идвам, дóйда
veveriță – кáтерица
viclean – хитър
vie – лóзе
vineri – пéтък
vînt – вятър
voios – вéсел
a vorbi – говóря
a vrea – искам
vulpe – лисá



Z
zarzăr – зáрзала



C U P R Í N S

Ascultăm și vorbim românește

Cine sînt eu?	5
Moldova mea	6
Familia	8
Vesela. Alimentele	10
Școala	12
Toamna	14
Iarna, primăvara, vara	16
Vreau să fiu sănătos	17
Animalele sălbătice	18
Animalele domestice	20

Învățăm a citi și a scrie

Ariciul și mérele. Litérele <i>a, m, o, e</i>	22
Mica croitoreasă. Litérele <i>r, n</i>	24
La máre. Diftóngul <i>oa</i>	26
Ne odihním. Litérele <i>i, î</i>	28
Máma și mérele. <i>Repetare</i>	30
Cápra cu trei iezi. <i>Diftóngii</i>	32
PescáruL. Litéra <i>u</i>	34
La circ. Grúpurile de litére: <i>ce, ci</i>	36
La recreáție. <i>Repetare</i>	38
Cálúțul. Litéra <i>l</i>	40
În pădúre. Litérele <i>d, v</i>	42
La hóră. Litérele <i>j, h</i>	44
Mă gătésC de școálă. Litérele <i>s, ș</i>	46
Gospodínele. Litérele <i>t, ț</i>	48
Zíua de náștere. Litérele <i>z, f</i>	50
Prímăvara. Litéra <i>g</i>	52
Gríjile mámei. Grúpurile de litére: <i>ge, gi</i>	54
Profésiile. Grúpurile de litére: <i>che, chi</i>	56
La médic. Grúpurile de litére: <i>ghe, ghi</i>	58
Dúpă ciupérci. Litéra <i>p</i>	60
Víne toámna Litéra <i>b</i>	62
În excúrsie. Litérele <i>k, x</i>	64
La léCția de matemáticá. <i>Repetare</i>	66
În júrul lúmii. Litérele <i>q, w, y</i>	68
Ómul hárníc. <i>Recapituláre</i>	70
Alfabétul	72

Să comunicăm în limba română!

Mulțumim pentru pace. <i>Ce face? Ce fac?</i>	75
Prietenii. <i>Ce faci? Ce faceți?</i>	78
E bine să ai prieteni. <i>Cine? Ce?</i>	80
lârna. <i>Unde? De unde?</i>	82
Brávo! Bravissimo!	85
Lócul de muncă. <i>Unde? De unde?</i>	86
Adevărul. <i>Cînd?</i>	89
Hărnícia. <i>Cu cine? Cu ce?</i>	91
Brávo! Bravissimo!	93
Pîinea. <i>Cum?</i>	94
Céle pátru piérsici. <i>Cum este? Cum sînt?</i>	97
Céle pátru piérsici. <i>Continuáre</i>	100
Păcálă și Tîndálă. <i>Cîți? Cîte? Cît?</i>	103
Pátria. <i>Cui?</i>	106
Țára mea. <i>A (al, ai, ale) cui?</i>	109
Sărbătorile	112
Vacánța.....	114

A fost odată...

Cápra cu trei iezi. <i>Dúpă I. Creángă</i>	116
Pungúța cu doi báni. <i>Dúpă I. Creángă</i>	116
Cîrnáțul (<i>snoávă</i>)	117
Cínstea lui Păcálă (<i>snoávă</i>)	117
Păcálă și zárzărele (<i>snoávă</i>)	118
«Priétenul» (<i>snoávă</i>)	118
<i>Ascultăm și vorbim românește</i> (supliment pentru profesori și părinți)	119
<i>Vocabulár român-rus</i>	121
<i>Vocabulár român-găgăúz</i>	123
<i>Vocabulár român-bulgár</i>	125

Ilustrații și macheta: **Igor Hmelnițchi, Alexandru Popovici**

Redactor: **Anatol Malev**

Redactor artistic: **Tatiana Melnic**

Paginare computerizată: **Lidia Mocanu**

Editura Lumina, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr. 180,

MD 2004, Chișinău, Tel. 29-57-79; 29-58-68

e-mail: luminamd@mail.ru, www.edituralumina.md

Tiparul executat la F.E.-P „Tipografia Centrală”.

MD 2004, Chișinău, str. Florilor, 1. Comanda nr. 5938